

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

**Diplomsko delo
visokošolskega programa**

**ANALIZA PRORAČUNA OBČINE MOZIRJE:
PRIMER IZBRANIH POSREDNIH
PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV**

Pia Pristavec

Ljubljana, maj 2010

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo
visokošolskega programa

**ANALIZA PRORAČUNA OBČINE MOZIRJE: PRIMER IZBRANIH
POSREDNIH PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV**

Kandidatka: Pia Pristavec
Številka indeksa: 04034159

Mentor: dr. Aleksander Aristovnik

Ljubljana, maj 2010

Povzetek

Diplomsko delo obravnava proračun občine, ki je temeljni akt občine, v katerem so predvideni vsi prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. Predmet diplomskega dela je analiza finančnih načrtov večjih posrednih proračunskih uporabnikov – javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je Občina Mozirje. V občini se zadovoljujejo določeni interesi in potrebe ljudi na lokalnem območju kot so osnovnošolsko izobraževanje, socialna varnost, gospodarski razvoj, komunalna opremljenost, knjižnica in podobno. Javni zavodi se med seboj razlikujejo v opravljanju svoje osnovne dejavnosti, v obliki delovanja, v sami organizaciji in v načinu financiranja. Cilj diplomskega dela je na podlagi celotnega proračuna Občine Mozirje in proračunskih postavk posameznih zavodov ugotoviti, v kolikšni meri – deležu se javni zavod financira iz občinskega proračuna.

Ključne besede: lokalna samouprava, lokalna skupnost, financiranje občin, proračun občine, prihodki, odhodki, javni zavod

Summary

The thesis deals with the budget of the municipality, which is a foundation act of the commune and determines all income and outcome of the municipality for a year. The subject of this work is a financial analyze of budget plans for bigger indirect public institutions, whose founder is the Municipality of Mozirje. Certain interests and needs of people from local area such as elementary education, social security, economic development, communal facilities, library etc are to be satisfied in the municipality. Institutions differ according to performance of their core business, in the form of action, according to the organization itself and trough a method of financing. The aim of this work is to determine trough analyzing the budget of Mozirje Muncipaty and trough the budget lines of individual institutions to what extent the public institution is financed from the municipal budget.

Key words: local self-government, local community, financing of communities, budget, income, outcome, public institution

KAZALO

POVZETEK.....	ii
SUMMARY.....	iii
1 UVOD.....	1
1.1 OPREDELITEV IN OPIS PROBLEMA DIPLOMSKEGA DELA	1
1.2 NAMEN IN CILJ DIPLOMSKEGA DELA.....	1
1.3 UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE DIPLOMSKEGA DELA	2
1.4 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA	2
2 POMEN LOKALNE SAMOUPRAVE V SLOVENIJI.....	3
2.1 ZNAČILNOSTI DELOVANJA LOKALNE SKUPNOSTI - OBČINE.....	3
2.2 NALOGE OBČINE	4
2.3 RAVNI ODLOČANJA	5
2.4 FINANCIRANJE OBČIN	7
2.4.1 Lastni viri občine	7
2.4.1.1 Lastni davčni viri	7
2.4.1.2 Drugi lastni viri	7
2.4.1.3 Občinske takse	7
2.4.2 Državni viri	8
2.4.2.1 Primerna poraba	8
2.4.2.2 Dohodnina.....	8
2.4.2.3 Finančna izravnava.....	9
2.4.3 Zadolževanje občine	9
3 PRORAČUN LOKALNE SKUPNOSTI – OBČINE.....	11
3.1 PRAVNE PODLAGE	11
3.2 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PREDLOGA OBČINSKEGA PRORAČUNA	12
3.3 STRUKTURA IN OBRAZLOŽITEV PRORAČUNA	13
3.3.1 Splošni del proračuna	13
3.3.2 Posebni del proračuna	14
3.3.3 Načrt razvojnih programov.....	14
3.3.4 Obrazložitve proračuna	15
3.4 SPREJEMANJE IN OBJAVA PRORAČUNA	16
4 PRORAČUN OBČINE MOZIRJE	18
4.1 KRATKA PREDSTAVITEV OBČINE MOZIRJE	18
4.2 PRIPRAVA PRORAČUNA OBČINE MOZIRJE	19
4.2.1 Predlog finančnega načrta neposrednega proračunskega uporabnika	20
4.2.2 Predlog finančnega načrta posrednih proračunskih uporabnikov	21
4.2.3 Sestavine in struktura proračuna Občine Mozirje	22
4.3 POSTOPEK OBRAVNAVE OBČINSKEGA PRORAČUNA	22
4.3.1 Faze sprejemanja občinskega proračuna	23

4.3.2	Objava občinskega proračuna	25
4.3.3	Poročanje o sprejetem proračunu	25
4.4	PRIKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PRORAČUNA OBČINE MOZIRJE V LETIH 2005 – 2010	26

5 ANALIZA FINANČNIH NAČRTOV VEČJIH POSREDNIH PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV27

5.1	JAVNO VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI ZAVOD MOZIRJE – OE VRTEC MOZIRJE	27
5.1.1	Finančni načrt JVIZ OE Vrtec Mozirje	28
5.1.2	Financiranje JVIZ OE Vrtec Mozirje iz proračuna Občine Mozirje	30
5.1.2.1	Plače in prispevki zaposlenih v JVIZ OE Vrtec Mozirje	31
5.1.2.2	Materialni stroški in stroški storitev	31
5.1.2.3	Subvencije drugim vrtcem	31
5.1.2.4	Investicije.....	32
5.1.3	Delež proračunskih sredstev za varstvo in vzgojo predšolskih otrok glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010.....	32
5.2	VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD OSNOVNA ŠOLA MOZIRJE	33
5.2.1	Finančni načrt VIZ OŠ Mozirje	34
5.2.2	Financiranje VIZ OŠ Mozirje iz proračuna Občine Mozirje	35
5.2.2.1	Plače in prispevki zaposlenih v VIZ OŠ Mozirje	36
5.2.2.2	Materialni stroški in stroški storitev	36
5.2.2.3	Javna dela	36
5.2.2.4	Šolski prevozi.....	37
5.2.2.5	Investicije.....	37
5.2.3	Delež proračunskih sredstev za osnovno šolstvo glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010.....	37
5.3	JAVNI ZAVOD KNJIŽNICA MOZIRJE	38
5.3.1	Finančni načrt JZ Knjižnica Mozirje	39
5.3.2	Financiranje JZ Knjižnica Mozirje iz proračuna Občine Mozirje	41
5.3.2.1	Plače in prispevki zaposlenih v JZ Knjižnica Mozirje	41
5.3.2.2	Materialni stroški in stroški storitev	42
5.3.2.3	Nakup knjižničnega gradiva	42
5.3.2.4	Založništvo – sofinanciranje.....	43
5.3.2.5	Muzejska zbirka	43
5.3.2.6	Investicije.....	43
5.3.3	Delež proračunskih sredstev za opravljanje knjižnične dejavnosti glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010	43
5.4	JAVNI ZAVOD ZA TURIZEM, KULTURO, ŠPORT IN MLADINO OBČINE MOZIRJE	45
5.4.1	Finančni načrt Javnega zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje.....	45
5.4.2	Financiranje Javnega zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje iz proračuna Občine Mozirje	46
5.4.2.1	Plače in prispevki zaposlenih v JZ TKŠM Mozirje.....	47
5.4.2.2	Materialni stroški in stroški storitev	47

5.4.3	Delež proračunskih sredstev za opravljanje dejavnosti JZ TKŠM Občine Mozirje glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010.....	47
5.5	SREDSTVA V PRORAČUNU OBČINE MOZIRJE ZA DELOVANJE JAVNIH ZAVODOV ZA LETO 2010	48
6	ZAKLJUČEK.....	50
	LITERATURA.....	52
	VIRI	53
	SEZNAM SLIK, SHEM IN TABEL	55
	SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV	56
	IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA	57

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV IN OPIS PROBLEMA DIPLOMSKEGA DELA

Temeljna oblika lokalne samoupravne skupnosti je občina. Lokalna skupnost – občina je družbena skupnost na določenem območju enega ali več med seboj povezanih naselij. Občina je organizacija, ki zagotavlja svojim občanom zadovoljevanje njihovih potreb in jim omogoča, da preko nje uveljavljajo svoje pravice. Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena preko organov odločanja. Lokalna samouprava pa je le navidezna, če nima finančne samostojnosti in dovolj finančnih virov. Finančna sredstva, ki pripadajo občini morajo biti ekvivalentna njihovim pristojnostim in nalogam. Bistven problem občin je predvsem v tem, da same ne zagotavljajo dovolj finančnih sredstev za nemoteno delovanje občine. Zato država namenja sredstva iz državnega proračuna v obliki finančne izravnave, ki pripadajo posamezni občini in predstavljajo razliko med izračunanim obsegom primerne porabe in ocenjenimi lastnimi prihodki. Prihodki in odhodki občine morajo biti zajeti v proračunu občine, ki ga sprejme občinski svet v skladu z zakonodajo. Sredstva proračuna se uporabljajo za financiranje funkcij organov občine, za izvajanje njihovih nalog in druge namene in sicer v višini, ki je nujna za njihovo delovanje in izvajanje sprejetih programov. Proračun je akt občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. Občine so pri oblikovanju proračuna z vidika njegove oblike povsem avtonomne, pri čemer pa so zavezane upoštevati veljavne predpise s področja javnih financ. Občina mora med drugimi pomembnejšimi nalogami za zadovoljevanje potreb svojih občanov, skrbeti tudi za pospeševanje razvoja javnih služb na področju predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, zagotavljanje splošno izobraževalno knjižnično dejavnost ter skrbeti za kulturno dediščino na svojem območju ter ustvarjati pogoje za razvoj občine in za kvalitetno življenje njenih prebivalcev. Zaradi nalog, ki jih je občina dolžna opravljati, za opravljanje te dejavnosti ustanovi javni zavod. Javni zavod lahko ustanovi občina sama – ustanoviteljica, lahko pa se odloči in ustanovi javni zavod z drugo občino, v tem primeru je soustanoviteljica javnega zavoda. Občina Mozirje je ustanoviteljica Javno vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Mozirje, Javnega zavoda Knjižnica Mozirje in Javnega zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje. Skupaj z Občino Rečica ob Savinji pa je soustanoviteljica Javno vzgojno-izobraževalnega zavoda Mozirje, znotraj katerega sta območna enota Vrtec Mozirje in območna enota osnovna šola Rečica ob Savinji.

1.2 NAMEN IN CILJ DIPLOMSKEGA DELA

Za izdelavo tega diplomskega dela sem se odločila zato, ker sem z njim želela na grobo prikazati obliko in sestavo proračuna Občine Mozirje ter prikazati posredno financiranje večjih proračunskih porabnikov s področja negospodarstva. Namen diplomskega dela pa je bil predstavitev javnih zavodov s področja negospodarstva, njihovo organiziranost, način delovanja in način financiranja. Za diplomsko delo je

bila izrednega pomena ugotovitev, v kolikšni meri oz. deležu se zavod financira iz občinskega proračuna. V ta namen diplomsko delo prikazuje analitično razčlemba proračunskih postavk posameznih zavodov in jih glede porabe primerja na celotni proračun Občine Mozirje.

1.3 UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE DIPLOMSKEGA DELA

Pri oblikovanju diplomskega dela je bila uporabljena metoda analize in sinteze, s pomočjo katere je predstavljen in razčlenjen predvsem postopek financiranja javnih zavodov v Občini Mozirje in poraba proračunskih sredstev. Kot druga metoda je bila uporabljena primerjalna metoda, s katero je bil v diplomskem delu namen ugotoviti finančni vidik organiziranja zavoda.

1.4 STRUKTURA DIPLOMSKEGA DELA

Diplomsko delo je razdeljeno na dva dela: teoretičnega in empiričnega. V teoretičnem delu so zajeta tri poglavja, v empiričnem delu pa eno poglavje, ki prikazuje analizo finančnih načrtov večjih posrednih proračunskih uporabnikov.

V teoretičnem delu diplomskega dela je prikazan pomen lokalne samouprave v Sloveniji, njene značilnosti delovanja, naloge lokalne skupnosti oz. občine, ravni odločanja ter način financiranja občin. V nadaljevanju je predstavljen proračun lokalne skupnosti oz. občine, pravne podlage, ki jih morajo lokalne skupnosti upoštevati pri svojem delovanju ter izhodišča za pripravo predloga občinskega proračuna, ki nedvomno sodijo med najpomembnejši del pri sestavljanju občinskih proračunov. V nadaljevanju diplomskega dela so prikazane obvezne sestavine proračuna ter način sprejemanja le tega. Zaradi lažje predstavitve, ki sledi v nadaljevanju diplomskega dela, je na kratko predstavljena še Občina Mozirje ter priprava proračuna Občine Mozirje. Predstavljene so naloge župana in občinske uprave pri pripravi proračuna, postopki in faze sprejemanja proračuna. Postopek župana in občinske uprave v zvezi s proračunom pa se konča z objavo in poročanjem ustreznim službam, kar pa je opisano ob koncu teoretičnega dela diplomskega dela.

Empirični del diplomskega dela pa je namenjen predstavitvi javnih zavodov na območju občine Mozirje, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je Občina Mozirje. Diplomsko delo je oblikovano po principu načina postopka ustanovitve javnega zavoda. Občina Mozirje je ustanoviteljica, soustanoviteljica ali pa ustanoviteljica s pogodbenimi partnericami (ostalimi občinami). Javni zavodi opravljajo različne dejavnosti: predšolsko vzgojo, šolsko izobraževanje, knjižnično kulturo in skrb za turizem in razvoj kraja. Prav posebna pa je ugotovitev glede načina financiranja teh zavodov. Vsak od obravnavanih primerov ima svojo značilnost oz. raznolikost načina financiranja. Javni zavod se lahko financira s strani občine ustanoviteljice, lahko ga sofinancirajo občine soustanoviteljice, lahko je sofinanciran s strani ministrstva in nenazadnje tudi s strani uporabnikov.

2 POMEN LOKALNE SAMOUPRAVE V SLOVENIJI

Za lokalno samoupravo je bistveno, da prebivalci lokalne skupnosti upravljajo sami z lastnimi zadevami. Upravljanje pomeni sprejemanje odločitev, ki jih lahko prebivalci lokalne skupnosti sprejemajo neposredno ali prek organov lokalne samouprave. Zato je ključno vprašanje lokalne demokracije v tem, kakšno možnost imajo prebivalci lokalne skupnosti, da sodelujejo pri lokalnih odločitvah (Setnikar-Cankar et al., 2000, str. 388).

Idealno bi bilo, da bi prebivalci lokalne skupnosti upravljali sami neposredno, da bi torej vse odločitve v celoti sprejemali sami. Seveda je to v sodobni lokalni skupnosti nemogoče, ker so potrebe, ki se v njej zadovoljujejo preveč raznovrstne in zapletene, da bi o njih odločali vsi občani, saj terja sodobno življenje neprestano odločanje. Zaradi tega je sprejemanje vseh ali večine odločitev, ki se tičejo lokalne samouprave, poverjeno različnim organom lokalne samouprave, med katerimi ima osrednje mesto in pomen za demokracijo predstavniški organ, zato govorimo o lokalni demokraciji kot pretežno predstavniški demokraciji, ki je s tega vidika primerljiva s predstavniško demokracijo na državni ravni (po Gradu, 2003, str. 4).

2.1 ZNAČILNOSTI DELOVANJA LOKALNE SKUPNOSTI - OBČINE

O lokalni samoupravi govorimo, kadar prebivalci lokalne skupnosti (v nadaljevanju občina) upravljajo z lokalnimi javnimi zadevami na podlagi posebnega pravnega položaja lokalne skupnosti. Značilno zanjo je, da omogoča in zagotavlja občini neko stopnjo neodvisnosti, zlasti v razmerju do države. Tak položaj je lokalni samoupravi podeljen ali priznan s strani države, praviloma z zakonom, ponekod pa že kar z ustavo (Kaučič in Grad, 2001, str. 322).

Temeljna oblika lokalne samoupravne skupnosti je občina, kar je navedeno tudi v 1. členu Zakona o lokalni samoupravi (v nadaljevanju ZLS). Občina je družbena skupnost na določenem območju enega ali več med seboj povezanih naselij. Občina je organizacija, preko katere državljani uveljavljajo svoje pravice. V navedeni opredelitvi so zajete tri sestavine, značilne za občino (Šmidovnik, 1995, str. 63):

- da je občina glavni oziroma najvažnejši tip (oblika) lokalne samouprave,
- da je oblikovana v okviru naravne, zgodovinsko nastale lokalne skupnosti, kakršne so naselja – posamezna ali več naselij povezanih s skupnimi interesi,
- da ima položaj samoupravnosti – z vsebino, kakor ga določa sistemska zakonodaja o lokalni samoupravi v posamezni deželi.

Občina se je razvila v srednjeveških mestih. Beležimo jih v Evropi od 12. stoletja dalje, ko so mesta začela dobivati mestne pravice, ki so jih odkupila od fevdalnih gospodov in so bila potrjena v statutih ali v posebnih pisanih privilegijih. Pozneje so bolj skromni zametki samouprave nastali tudi na podeželju. Vaška samouprava je na sestankih vseh gospodarjev urejala stvari, ki so bile vsem skupne, na primer o

uporabi skupnih pašnikov, o uporabi skupnih poti, o vzdrževanju napajališč in podobno. Občine v današnjem smislu so začele nastajati v začetku 19. stoletja. Na evropski celini je bil opisani razvoj lokalne samouprave prekinjen v času prosvetljenega absolutizma. Ukinili so vse oblike fevdalne oblasti, s tem pa tudi oblike takratne teritorialne samouprave. V 19. stoletju se je razvoj lokalne samouprave nadaljeval, tokrat na novih temeljih, na idejah državne decentralizacije in državne zakonodaje. Lokalna samouprava naj bi tako dopolnila mrežo državne oblasti v najnižjih teritorialnih enotah, da bi bila lahko bolj učinkovita kot pa oddaljena in brezosebna centralna državna oblast (Šmidovnik, 1995, str. 64).

V Sloveniji je bil z uvedbo in začetkom delovanja novih občin odpravljen komunalni sistem, v katerem je bila občina družbenopolitična skupnost, ki je delovala predvsem v imenu in za račun države. Kot temeljni enoti državne oblasti pa je bilo občini naloženo izvajanje večine državnih predpisov, zato je občina zaradi preobloženosti z državnimi nalogami vse bolj zanemarjala opravljanje nalog lokalne samouprave (Vlaj, 2006, str. 35).

Ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je bila Slovenija razdeljena na 60 občin. Leta 1995 je bilo na ozemlju Slovenije ustanovljenih 147 občin. Leta 1998 je bilo ustanovljenih še 46 občin. Leta 2006 se je število občin še povečalo, na trenutno 210 občin.

2.2 NALOGE OBČINE

Občina lahko v skladu z zakoni poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru sistema javnih financ določa svoj proračun (ZLS, 20. člen). Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju RS) opredeljuje občino kot temeljno lokalno skupnost, ki izpolnjuje potrebe svojih prebivalcev tako, da izvaja naloge, ki so opredeljene iz njene pristojnosti. Občina je torej osnovna teritorialna enota družbe, ki upravlja s svojim premoženjem, tako da izpolnjuje širok razpon nalog, pri čemer je treba upoštevati, da osnovno načelo gospodarstva in učinkovito delovanje uporablja za svoje dejavnosti. Osnovna tri načela, ki jih je treba upoštevati pri upravljanju občinskega premoženja so (Devjak, 2001, str. 28):

- načelo dobrega gospodarja,
- načelo ohranjanja premoženja občine in
- načelo omejenega odstranjevanja (javne infrastrukture, javne dobrine ...).

Za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge (ZLS, 21. člen):

- upravlja občinsko premoženje,
- omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine,
- načrtuje prostorski razvoj,
- ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj,

- v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe,
- pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele,
- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja,
- ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte,
- pospešuje vzgojno-izobraževalno, informacijsko-dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju,
- pospešuje kulturno-umetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju,
- gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine,
- opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami,
- organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini,
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč,
- organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč,
- organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe,
- določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov,
- sprejema statut občine in druge splošne akte,
- ureja druge lokalne zadeve javnega pomena.

Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena. To so izvirne naloge, ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Država lahko z zakonom prenese na občino opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, ki se lahko racionalneje in učinkoviteje opravljajo v občini, če za to zagotovi tudi potrebna sredstva. Z zakonom se lahko določi, da se opravljanje posameznih nalog iz prejšnjega odstavka prenese na vse občine, na mestne občine, na občine na določenem območju ali na posamezno občino (ZLS, 24. člen).

2.3 RAVNI ODLOČANJA

Poleg izvrševanja izvirnih in prenesenih nalog, ki jih opravlja občina, pa lahko trdimo, da je vzporedno kot drugi najpomembnejši element delovanja lokalne samouprave njeno odločanje. Odločanje občanov na ravni občine se izvaja preko izvoljenih predstavnikov na lokalnih volitvah (župan, občinski svet) ali v občinski upravi na podlagi zakonskih omejitev.

Z vidika urejanja zadev o lokalni skupnosti ločimo (po Verbiču, 2003, str. 22-23):

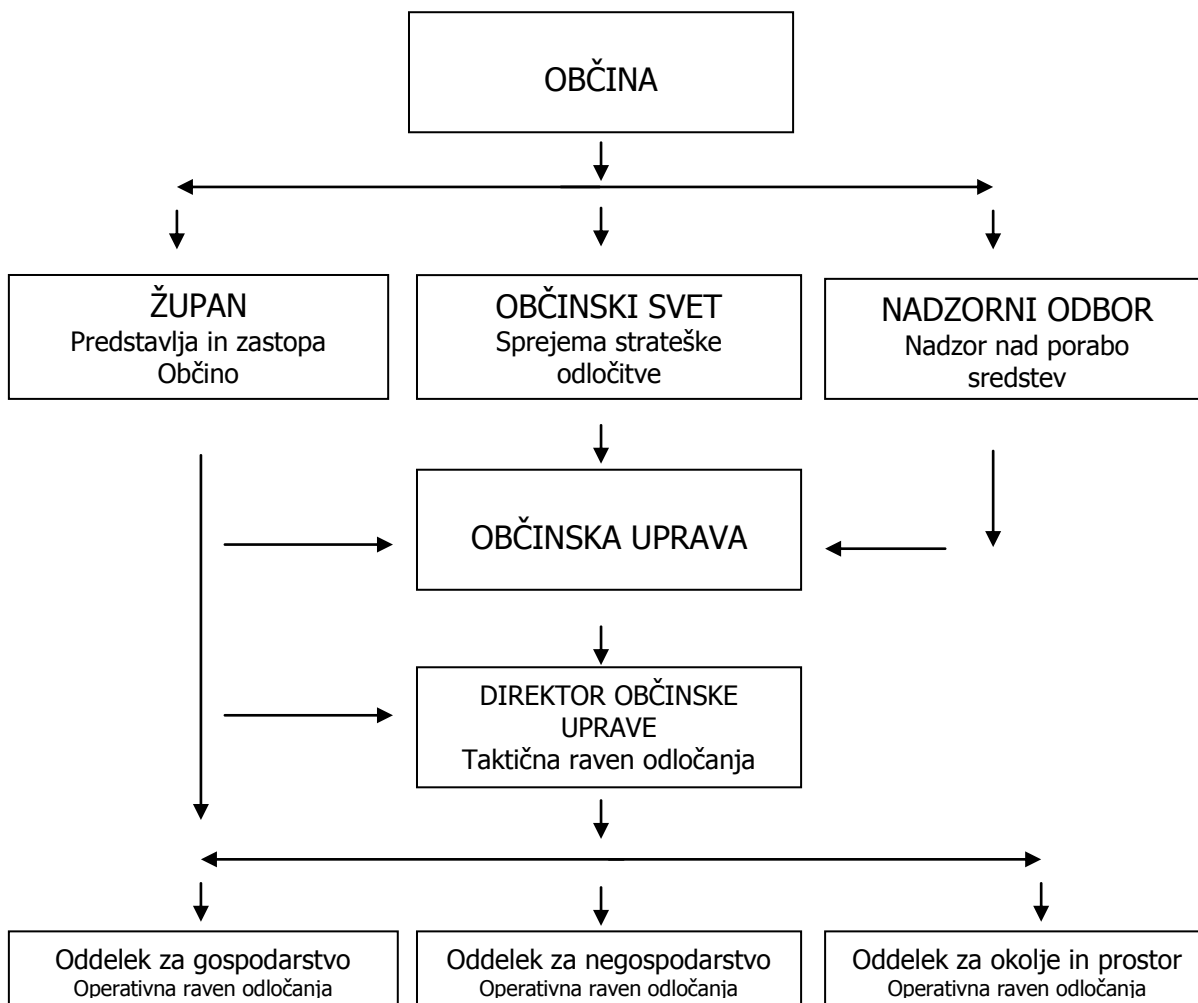
- *strateško raven odločanja*, le-to izvajajo člani občinskega sveta (tudi župan) s tem, da sprejemajo odločitve, ki se nanašajo na daljše časovno obdobje, npr.: sprejem statuta občine, sprejem prostorskega plana razvoja občine, sprejem proračuna in zaključnega računa občine, načrta razvojnih programov občine, sprejem odlokov in drugih splošnih aktov; občinski svet daje soglasje k

prenosu nalog iz državne pristojnosti na občino, nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave, odloča o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja in o drugih zadevah, ki jih določa statut občine;

- *taktično raven odločanja* izvaja v okviru lokalne skupnosti direktor občinske uprave, ki vodi delo občinske uprave tako, da povezuje aktivnosti v zvezi s cilji znotraj občinske uprave med strateško ravno odločanja (občinski svet, župan) in operativno ravno izvajanja teh ciljev v praksi;
- *operativno raven odločanja* pa znotraj občinske uprave izvajajo vodje ožjih organizacijskih enot občinske uprave. V tem primeru gre predvsem za izvajanje ciljev, ki so opredeljeni na višji ravni odločanja.

Ne glede na značilnosti različnih ravni odločanja pa velja splošna ugotovitev, da morajo biti vse odločitve še pred sprejetjem vsestransko pretehtane, utemeljene, ovrednotene in seveda tudi v skladu z načrtom razvojnih programov občine.

Shema 1: Občina, njeni organi, občinska uprava in ravni odločanja

Vir: Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v občinski upravi Občine Mozirje, 2006, str. 2

2.4 FINANCIRANJE OBČIN

Lokalna skupnost je lahko le navidezna, če nima finančne samostojnosti in dovolj finančnih virov. Da bi se izognili tveganju, da bi lokalni organi ostali brez sredstev za opravljanje nalog, ki jim jih nalaga zakonodaja, morajo biti finančna sredstva, ki jim pripadajo, določena istočasno kot njihove naloge. Zakon o ratifikaciji Evropske listine lokalne samouprave (v nadaljevanju MELLs), v 9. členu določa pravico lokalnih skupnosti do ustreznih lastnih finančnih virov v državni gospodarski politiki, s katerimi v okviru svojih pooblastil prosto razpolagajo. Finančni viri morajo biti v sorazmerju s pristojnostmi, ki jih lokalnim skupnostim določajo ustava in zakoni (MELLs, 9. člen).

Ustava RS v 142. členu govori o lastnih virih občine. Občina se financira iz lastnih virov. Občinam, ki zaradi slabše gospodarske razvitosti ne morejo v celoti zagotoviti opravljanja svojih nalog, država v skladu z zakonsko določenimi načeli in merili zagotovi dodatna sredstva.

2.4.1 Lastni viri občine

Zakon o financiranju občin (v nadaljevanju ZFO-1) opredeljuje, da se občine financirajo iz lastnih davčnih virov, drugih lastnih virov ter občinskih taks.

2.4.1.1 Lastni davčni viri

Pri lastnih davčnih virih so viri financiranja občine prihodki občinskega proračuna od (ZFO-1, 6. člen):

- davka na nepremičnine (davek od premoženja od stavb, prostorov za počitek in rekreacijo, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča ...);
- davka na premoženje (davek na vodna plovila);
- davka na promet nepremičnin in finančno premoženje (davek na promet nepremičnin, zamudne obresti od davka na promet nepremičnin);
- davka na dediščine in darila, davka na dobitke od klasičnih iger na srečo in
- drugega davka, če je tako določeno z zakonom, ki davek ureja.

2.4.1.2 Drugi lastni viri

Med druge lastne vire financiranja občine štejemo (ZFO-1, 7. člen):

- okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda;
- okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov in
- pristojbino za vzdrževanje gozdnih cest.

2.4.1.3 Občinske takse

Občina ima možnost, da na podlagi akta predpiše občinsko takso za fizične osebe in zasebnike in sicer za:

- uporabo javnih površin za prirejanje razstav in zabavnih prireditev,
- oglaševanje na javnih mestih,

- turistično takso,
- parkiranje na javnih površinah,
- uporabo javnega prostora za kampiranje in
- druge zadeve, če tako določa zakon.

Občinsko takso predpiše občina z odlokom, s katerim predpiše vrsto in višino takse ter zavezance za plačilo. Višina takse se ne določi po vrednosti predmeta, dejanskem prometu ali dejanskem dohodku. Občina ne sme zahtevati plačila občinske takse za zgoraj navedene dejavnosti, če je to za posamezne primere z zakonom prepovedano, ali je predpisan ali s pogodbo dogovorjen drug način plačila (ZFO-1, 9. člen).

2.4.2 Državni viri

Šibkejšim lokalnim skupnostim je treba s strani države vnaprej zagotoviti dodatna sredstva za izenačevanje razlik pri prihodkovnih možnostih. Pri tem pa je pomembno, da o vseh finančnih virih, s katerimi razpolaga lokalna skupnost, tudi avtonomno in samostojno odloča, ne glede na to, ali so to lastni viri ali odstopljena sredstva države.

2.4.2.1 Primerna poraba

Način izračuna primerne porabe občin opredeljuje 13. člen ZFO-1. Primerna poraba občine je za posamezno občino za posamezno proračunsko leto ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog. Ugotovi jo Ministrstvo za finance RS po enačbi iz 13. člena ZFO-1. Elementi, ki vplivajo na njeno višino pa so:

- povprečnina,
- število prebivalcev občine in
- korekcijski faktorji (površina občine, dolžina lokalnih cest in javnih poti, prebivalci mlajši od 15 let in prebivalci starejši od 65 let).

Primerna poraba občine je torej izračunana kot zmnožek vsote korigiranih kriterijev, povprečnine in števila prebivalcev (Interno gradivo MF, 2009, str. 1-2).

2.4.2.2 Dohodnina

Občinam pripada skupaj 54 % dohodnine, vplačane v predpreteklem letu, povečane za inflacijo za leto pred letom in leto, za katero se izračuna primerna poraba. Merilo za ugotovitev prihodkov občine iz dohodnine je primeren obseg sredstev, ki se izračuna po enačbi, ki jo določa 13. a člen ZFO-1. Na višino primerne obsega vpliva povprečna primerna poraba na prebivalca v državi, indeks raznolikosti občin in število prebivalcev v občini. Če je primerni obseg sredstev za več kot 15 % višji od primerne porabe občine, se presežek nad 15 % zmanjša za 50 %. Način izračuna dohodnine opredeljuje 14. člen ZFO-1. Dohodnina se izračuna v treh korakih: 70 % dohodnine pripada vsem občinam enako glede na strukturni delež odmerjene dohodnine, preostalih 30 % skupaj s presežkom dohodnine nad 70 % pri posameznih občinah pa se razdeli najprej s solidarnostno izravnavo in nato še z dodatno solidarnostno izravnavo (Interno gradivo MF, 2009, str. 2-3).

2.4.2.3 Finančna izravnava

Občini, ki v posameznem proračunskem letu s prihodki iz dohodnine ne more financirati primerne porabe, se iz državnega proračuna dodeli finančna izravnava v višini razlike med primerno porabo občine in dohodnino. Dohodnina izračunana na podlagi 14. člena ZFO-1, se nakazuje občinam tedensko po enakih deležih, začevši s prvim tednom proračunskega leta, za katerega je izračunana ter na način, ki ga določa uredba o načinu nakazovanja dohodnine (ZFO-1, 14. člen).

2.4.3 Zadolževanje občin

Občine se lahko zadolžujejo v skladu z zakonodajo, ki ureja javne finance. Torej morajo občine pri zadolževanju upoštevati:

- Zakon o javnih financah (v nadaljevanju ZJF),
- Zakon o financiranju občin ter
- Pravilnik o postopkih zadolževanja občin.

Zadolževanje občin je lahko dolgoročno za investicijske projekte in likvidnostno za premostitev neenakomernih prilivov v proračun občine.

Sam postopek za dolgoročno zadolževanja občine je opredeljen v Pravilniku o postopkih zadolževanja občin. Bistvo postopka pa je, da je (PPZO, 5. člen):

- zadolžitev zajeta v odloku o proračunu občine;
- pridobljeno predhodno soglasje Ministrstva za finance RS (ministrstvo preveri obseg obstoječe zadolžitve občine in možnost dodatne zadolžitve v skladu z 10. členom ZFO);
- občina pridobila vsaj tri popolne ponudbe za dolgoročno zadolževanje;
- izdelano revizijsko poročilo;
- pridobljeno končno soglasje Ministrstva za finance RS.

Zakon o financiranju občin iz leta 2006 je bil precej tog. Sprememba tega zakona v letu 2008 pa je glede zadolževanja prinesla precej fleksibilnosti. Poudariti je potrebno predvsem:

- možnost zadolžitve preko zgornje meje za investicijske projekte, ki so financirani iz državnega proračuna in Evropske unije (v nadaljevanju EU) in
- možnost upravljanja z dolgom (menjava ugodnejšega vira z manj ugodnim).

V tekočem proračunskem letu se občina lahko zadolži v obsegu, ki skupaj z obstoječim stanjem dolgov ne presega 20 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov proračuna, v letu pred letom zadolževanja, brez prejetih donacij in transfernih prihodkov iz državnega proračuna za investicije in če odplačilo glavnice in obresti v posameznem letu odplačila ne preseže 5 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije in transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije. Ne glede na omejitve iz prejšnjega stavka, se lahko občina zadolžuje za financiranje investicij na področju osnovnega šolstva, stanovanjske gradnje, oskrbe z

vodo in javne infrastrukture za ravnanje z odpadlo vodo ter investicij, ki so financirane iz sredstev skladov EU, če odplačilo glavnice in obresti v posameznem letu ne preseže dodatnih 3 % realiziranih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov sprejetega proračuna, zmanjšanih za prejete donacije in transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in če doba odplačevanja ni daljša od ekonomske življenjske dobe investicije (ZFO-1, 10. člen). Vse posle v zvezi z zadolževanjem občinskega proračuna in upravljanjem z dolgovi občinskega proračuna v skladu z ZJF sklepa župan ali oseba, ki jo župan pisno pooblasti. Prav tako o poslih zadolževanja, za katere po ZJF ni potrebno soglasje ministra pristojnega za finance in o poslih likvidnostnega zadolževanja, odloča župan.

3 PRORAČUN LOKALNE SKUPNOSTI – OBČINE

Občine so pri oblikovanju proračuna z vidika njegove oblike povsem avtonomne, pri čemer pa so obvezane, da upoštevajo veljavne predpise s področja javnih financ. Proračun je akt občine, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. To pomeni, da mora biti celotno finančno poslovanje občine in neposrednih proračunskih uporabnikov zajeto v vsakoletnem proračunu. Osnovna naloga župana in občinske uprave je, da poskrbita za izkazovanje celotnega finančnega poslovanja v enem aktu – proračunu občine. Proračun občine se sprejema v roku, ki omogoča uveljavitev s 1. januarjem leta, za katero se sprejema. Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, se financiranje funkcij in nalog občine začasno nadaljuje na podlagi proračuna za preteklo leto in za iste programe kot v preteklem letu (začasno financiranje) (po Šuštarjevi, 2008, str. 10).

Občinski proračun v ožjem smislu je osnovni finančni instrument, s katerim občina predvideva prejemke in razporeja izdatke za proračunsko leto, za zadovoljevanje javnih potreb. O proračunu v širšem smislu pa lahko danes govorimo kot o ključnem finančnem, političnem, gospodarskem ter nadzornem dokumentu posamezne občine. Takšno pojmovanje proračuna je udejanjila še zadnja trajajoča reforma sistema javnih financ v RS z uvedbo krovnega Zakona o javnih financah ter vse povezane zakonodaje. ZJF je namreč uvedel bistvene spremembe pri vsebini in tehničnem zapisu proračuna, samih obveznih sestavinah ter prilogah proračuna (po Rožiču, 2003, str. 49-51).

3.1 PRAVNE PODLAGE

Področje javnih financ, računovodstva in nadzora državnih pomoči urejajo številni predpisi, ki se uporabljajo tako pri pripravi državnega proračuna kot tudi pri pripravi občinskega proračuna. Vsaka občina je pri sprejemanju proračuna vezana na te predpise. Ključni predpis je ZJF.

Pri pripravi predloga občinskega proračuna in finančnih načrtov neposrednih in posrednih uporabnikov občine uporabljajo naslednje predpise:

- Zakon o javnih financah,
- Uredbo o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti,
- Odredbo o funkcionalni klasifikaciji javnofinančnih izdatkov,
- Pravilnik o programski klasifikaciji izdatkov občinskih proračunov in
- Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov.

Občine morajo pri pripravi proračuna upoštevati tudi podzakonske predpise Zakona o računovodstvu in sicer Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

Občine pa morajo v delu proračuna, ki se nanaša na pripravo načrta razvojnih programov upoštevati:

- Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področje javnih financ in
- Zakon o spremljanju državnih pomoči.

Občine morajo pri pripravi dokumentov proračuna, ki se nanašajo na pripravo kadrovskega načrta upoštevati še Zakon o javnih uslužbencih, pri pripravi dokumentov ki se nanašajo na pridobivanje in razpolaganje s stvarnim premoženjem občine pa Zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin.

3.2 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PREDLOGA OBČINSKEGA PRORAČUNA

Za finance pristojen organ občinske uprave mora ob koncu tekočega leta za naslednje leto posredovati neposrednim uporabnikom (občinski svet, nadzorni odbor, župan, občinska uprava) in posrednim proračunskim porabnikom (javni zavodi, podjetja ...) navodilo za pripravo občinskega proračuna po prejemu temeljnih ekonomskih izhodišč in predpostavk za pripravo predloga proračuna s strani države.

Za pripravo občinskih proračunov občine potrebujejo tudi podatke, ki jih prejmejo s strani države in sicer podatke o:

- dohodnini,
- finančni izravnavi, ki predstavlja sredstva, ki se v posameznem proračunskem letu dodelijo občini, in ki s prihodki za financiranje primerne porabe ne morejo financirati svoje primerne porabe in
- primerni porabi, ki predstavlja primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog.

Navodilo vsebuje (ZJF, 18. člen):

- temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo občinskega proračuna,
- opis načrtovanih politik občine,
- oceno bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb ter računa financiranja občinskega proračuna v prihodnjih dveh letih,
- okvirni predlog obsega finančnega načrta posameznega neposrednega uporabnika v prihodnjih dveh letih in
- način priprave in terminski načrt za pripravo predloga občinskega proračuna in predlogov finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

Priprava predloga proračuna občine se deli na naloge župana in naloge za finance pristojnega organa občinske uprave.

3.3 STRUKTURA IN OBRAZLOŽITEV PRORAČUNA

Proračun je normativni akt, s katerim so predvideni prihodki in odhodki iz javne porabe v občini za eno leto. Proračun sestavljajo splošni del, posebni del in načrt razvojnih programov (Devjak, 2001, str. 32).

Predlog občinskega proračuna mora biti občinskemu svetu, ki ga sprejema in potrjuje, predložen v predpisani vsebini in strukturi (ZJF, 10. člen):

- *splošni del proračuna* (po ekonomski klasifikaciji): A. bilanca prihodkov in odhodkov, B. račun finančnih terjatev in naložb ter C. račun financiranja;
- *posebni del proračuna* po neposrednih proračunskih uporabnikih, znotraj tega pa po področjih proračunske porabe, glavnih programih, podprogramih, proračunskih postavkah in proračunskih postavkah – kontih in
- *načrt razvojnih programov*.

3.3.1 Splošni del proračuna

Splošni del proračuna mora biti občinskemu svetu predložen po ustrezni vsebini in strukturi. To pomeni, da mora biti pripravljen po ekonomski klasifikaciji in posebej po funkcionalni (COFOG) klasifikaciji. Splošni del proračuna sestavljajo skupna bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja (ZJF, 10. člen).

Skupna bilanca prihodkov in odhodkov prikazuje celotne prihodke in odhodke na ravni proračunskega obdobja. V bilanci prihodkov in odhodkov se izkazujejo prihodki, ki obsegajo:

- davčne prihodke, ki niso prosto predvidljivi, saj so točno določeni z državnimi in občinskimi predpisi,
- nedavčne prihodke, ki predstavljajo predvsem prihodke iz naslova udeležbe na dobičku, prihodke od obresti in prihodke od upravljanja z občinskim premoženjem,
- kapitalske prihodke, ki predstavljajo realizacijo prihodkov iz naslova prodaje občinskega materialnega in nematerialnega premoženja,
- prejete donacije, ki so tisti tekoči in kapitalski prihodki, ki so nepovratna plačila ter prostovoljna nakazila sredstev,
- transferne prihodke, ki zajemajo vse prihodke iz drugih javnih blagajn, predvsem iz državnega proračuna in iz občinskih proračunov ostalih občin in
- prejeta sredstva iz EU.

V bilanci prihodkov in odhodkov se izkazujejo odhodki, ki obsegajo:

- tekoče odhodke (plače in drugi izdatki zaposlenim, prispevki delodajalca za socialno varnost, izdatki za blago in storitve, plačila obresti, rezerve),
- tekoče transfere (subvencije, transferi posameznikom in gospodinjstvom),
- investicijske odhodke (odhodki za investicije neposrednih uporabnikov),
- investicijske transfere (nepovratna sredstva za investicije prejemnikov sredstev) in

- plačila sredstev v proračun EU.

Razhajanje med prihodki in odhodki se izkazuje posebej in pomeni stanje, ko občina načrtuje več odhodkov, kot bo načrtovanih prihodkov (proračunski primanjkljaj), oziroma več prihodkov, kot je načrtovanih odhodkov (proračunski presežek).

Račun finančnih terjatev in naložb ima dve strani in sicer stran izdatkov in stran prejemkov. V računu finančnih terjatev in naložb se izkazujejo vsa prejeta sredstva od vrnjenih posojil, od prodaje kapitalskih vlog in vsa porabljenega sredstva danih posojil ter porabljenega za nakup kapitalskih naložb.

Račun financiranja predstavlja zadolževanje občine ter odplačila zadolževanja. V računu financiranja se izkazujejo odplačila dolga in zadolževanje, ki je povezano s financiranjem presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter s financiranjem odplačil dolgov v računu financiranja. V računu financiranja se prav tako izkazujejo načrtovane spremembe denarnih sredstev na računih proračuna v proračunskem letu (Interno gradivo MF, 2009, str. 29-34).

3.3.2 Posebni del proračuna

Posebni del občinskega proračuna sestavljajo finančni načrti neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna. Posebni del proračuna pomeni vsebino porabe javnofinančnih sredstev v finančnih načrtih posameznih neposrednih proračunskih uporabnikov in vključuje odhodke po področjih proračunske porabe, glavnih programih in podprogramih iz pravilnika o programski klasifikaciji izdatkov občinskih proračunov ter proračunskih postavkah, kontih in podkontih. Finančni načrt je akt neposrednega in posrednega uporabnika proračuna, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki za eno leto (ZJF, 3. člen).

Neposredni in posredni uporabniki torej pripravijo predlog svojega finančnega načrta. Obrazložitev predloga finančnega načrta mora vsebovati (ZJF, 16. člen):

- predstavitev ciljev, strategij in programov na posameznem področju;
- zakonske in druge podlage, na katerih temeljijo predvidene strategije in programi;
- usklajenost ciljev, strategij in programov z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja in proračunskim memorandumom;
- izhodišča in kazalce, na katerih temeljijo izračuni in ocene potrebnih sredstev;
- druga pojasnila, ki omogočajo razumevanje predlaganih strategij in programov;
- poročilo o doseženih ciljih in rezultatih strategij in programov za obdobje prvega polletja tekočega proračuna.

3.3.3 Načrt razvojnih programov

Načrt razvojnih programov predstavlja tretji del proračunske dokumentacije in odraža razvojno politiko občine na področju državnih pomoči in investicijskih izdatkov občine

za naslednja štiri leta oziroma do zaključka projekta. Poseben segment tega načrta predstavljajo projekti in programi, za katere je predvideno sofinanciranje iz sredstev evropskih skladov. Načrt razvojnih programov sestavljajo letni načrti oziroma plani razvojnih programov neposrednih uporabnikov, ki so opredeljeni z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja (ZJF, 10. člen).

V načrtu razvojnih programov se izkazujejo načrtovani izdatki proračuna za investicije in državne pomoči v prihodnjih štirih letih, ki so razdelani po (ZJF, 12. člen):

- posameznih projektih ali programih neposrednih uporabnikov;
- letih, v katerih bodo izdatki za programe bremenili proračune prihodnjih let in
- virih financiranja za celovito izvedbo programov in projektov, ločeno za občinske vire in druge vire (državni proračun, ostali sofinancerji).

Pogoji za uvrstitev projektov in programov v načrt razvojnih programov:

- usklajenost z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja;
- izdelana dokumentacija skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ;
- zagotovljena izvedljivost projekta v predvidenem obdobju;
- v primeru projektov in programov, ki vsebujejo elemente državnih pomoči upoštevanje postopka po Zakonu o spodbujanju državnih pomoči.

V načrt razvojnih programov se uvrstijo projekti, ki so pripravljene na podlagi predpisane dokumentacije in potrjeni s sklepom. Na podlagi Uredbe o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ, se investitor opredeli do investicijskega dokumenta s pisnim sklepom – sklepom o potrditvi investicijske dokumentacije. Ta sklep je obvezna priloga dokumenta identifikacije projekta oziroma predinvesticijske zasnove investicijskega programa. Predlog načrta razvojnih programov mora biti usklajen s predlogi finančnih načrtov neposrednih uporabnikov.

3.3.4 Obrazložitev proračuna

Obrazložitev občinskega proračuna mora slediti strukturi proračuna:

- splošni del,
- posebni del in
- načrt razvojnih programov.

V splošnem delu proračuna morajo biti obrazloženi:

- bilanca prihodkov in odhodkov (prihodki – davčni prihodki, nedavčni prihodki, kapitalski prihodki, prejete donacije in darila, transferni prihodki, prejeta sredstva iz EU);
- račun finančnih terjatev in naložb ter
- račun financiranja.

Zaradi preglednosti mora obrazložitev posebnega dela slediti zaporedju finančnih načrtov neposrednih in posrednih uporabnikov občinskega proračuna, v okviru

finančnih načrtov le-teh pa zaporedju področij proračunske porabe, glavnih programov, podprogramov in proračunskih postavk v okviru posameznega finančnega načrta. Obrazložitev finančnega načrta pomeni letni izvedbeni načrt neposrednega in posrednega uporabnika, v katerem naj bi bil prikazan način uresničevanja ciljev iz dokumentov dolgoročnega razvojnega načrtovanja in ciljev sprejetih predpisov z določitvijo letnih ciljev. Obrazložitev posebnega dela proračuna pripravijo vsi neposredni in posredni proračunski uporabniki tako, da pripravijo obrazložitve svojih predlogov finančnih načrtov. Obrazložitev predloga finančnega načrta neposrednega in posrednega proračunskega uporabnika naj bi bila pripravljena za vsako posamezno področje proračunske porabe v skladu s strukturo predlaganega finančnega načrta.

Načrt razvojnih programov mora biti obrazložen po posameznih projektih oziroma državnih pomočeh, danih iz občinskega proračuna v okviru predloga obrazložitve finančnega načrta neposrednega in posrednega uporabnika. V obrazložitvi načrta razvojnih programov morajo biti zajeti vsi načrtovani investicijski izdatki občine kot tudi morebitne nedokončane investicije občine. Potrebno je vključiti tudi tiste investicije, za katere ima občina sklenjene pogodbe o finančnem najemu (leasing) oziroma morebitne druge oblike zasebnih vlaganj (Interno gradivo MF, 2009, str. 40-41).

Nenazadnje pa je sestavni del obrazložitve proračuna tudi kadrovski načrt. S kadrovskim načrtom se prikaže dejansko stanje zaposlenosti po delovnih mestih, v skladu z delovnim področjem in delovnim programom organa (neposrednega in posrednega proračunskega uporabnika). V njem se prikaže tudi predvideno zmanjšanje števila delovnih mest ali prestrukturiranje delovnih mest ter določi najvišje možno število pripravnikov (Interno gradivo MF, 2009, str. 44).

3.4 SPREJEMANJE IN OBJAVA PRORAČUNA

Proračun občine sprejme občinski svet za leto, ki je enako koledarskemu. Župan mora predložiti predlog občinskega proračuna za prihodnje leto občinskemu svetu v 30 dneh po predložitvi državnega proračuna državnemu zboru. Postopek sprejemanja proračuna se uredi s poslovníkom o delu občinskega sveta. Če proračun ni sprejet pred začetkom leta, na katero se nanaša, se financiranje občine začasno nadaljuje na podlagi proračuna za preteklo leto in za iste programe kot v preteklem letu. To obdobje pa lahko traja največ tri mesece. Odločitev sprejme župan in o tem obvesti občinski svet ter nadzorni odbor občine. Obdobje začasnega financiranja se lahko podaljša na predlog župana s sklepom občinskega sveta, če je to potrebno za financiranje funkcij občine. Če se med proračunskim letom zaradi nastanka novih obveznosti za proračun ali spremenjenih gospodarskih gibanj izdatki povečajo ali zmanjšajo prejemki proračuna, lahko župan na predlog občinske uprave največ za 45 dni zadrži izvrševanje nekaterih izdatkov (po Puričevi, 2006, str. 47-52).

Objava proračuna, spremembe proračuna, rebalans in tudi zaključni račun morajo biti objavljeni preden začnejo veljati. Z objavo proračuna občina omogoči širši javnosti, da je seznanjena s proračunskimi prihodki in nameni njihove porabe. Prav tako je z objavo omogočen tudi nadzor nad subjekti (neposredni in posredni uporabniki proračuna), ki sodelujejo pri pripravi, sprejemanju in izvrševanju proračuna. Občinski proračun mora biti zato objavljen v obliki, ki ta nadzor omogoča. To pomeni, da morajo biti objavljeni odlok o proračunu, splošni in posebni del proračuna ter načrt razvojnih programov. Občinski proračun mora biti objavljen v uradnem glasilu občine, ki ga ima občina določenega v svojem statutu. To je lahko lokalno uradno glasilo ali Uradni list RS.

4 PRORAČUN OBČINE MOZIRJE

Pred samo predstavitvijo proračuna Občine Mozirje je prav, da je v diplomskem delu na kratko predstavljena občina Mozirje in njene bistvene značilnosti.

4.1 KRATKA PREDSTAVITEV OBČINE MOZIRJE

Občina Mozirje leži na vhodu Zgornje Savinjske doline. Iz stare Občine Mozirje, ki je štela 16.103 prebivalcev, je v letu 1994 (reforma lokalne samouprave) nastalo šest novih občin, leta 2006 pa še ena, tako da je iz prvotne občine nastalo 7 novih občin (Občina Mozirje, Občina Nazarje, Občina Gornji Grad, Občina Ljubno, Občina Luče, Občina Solčava in kot zadnja Občina Rečica ob Savinji).

Slika 1: Občine v Zgornje Savinjski dolini ob koncu leta 2006

Vir: Geodetska uprava RS, Izpostava Mozirje, DKN. SHP, 2007

V občini Mozirje sedaj živi 4.133 prebivalcev, ki prebivajo na 53,7 km² površine. Poudariti je potrebno bistvene značilnosti, ki veljajo za Občino Mozirje:

- kmetijske površine v dejanski rabi predstavljajo približno 29,40 % celotnega ozemlja občine;
- gozdna zemljišča se razprostirajo pretežno po hribovitem območju občine in predstavljajo 65,54 % občine;
- v občini so pomembneje zastopani: drobno gospodarstvo, trgovina, turizem in kmetijstvo;

- naravni prirast prebivalstva v občine je pozitiven;
- v občini primanjkuje delovnih mest, stopnja brezposelnosti je v letu 2007 znašala skoraj 11 %;
- stanovanjske enote na območju občine kažejo na primanjkljaj stanovanj;
- oskrbne in storitvene dejavnosti so večinoma umeščene v Mozirju;
- dobro je organizirano varstvo najmlajših in osnovnošolsko izobraževanje;
- primarno zdravstveno varstvo je omogočeno v zdravstvenem domu.

Sedež Občine Mozirje je v Upravnem centru Mozirje, Šmihelska cesta 3, Mozirje, ki jo poleg občine koristijo še ostali najemniki:

- Upravna enota Mozirje,
- Davčna uprava, izpostava Mozirje,
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
- Izpostava za obrambo,
- Zavod za zaposlovanje,
- Center za socialno delo,
- Inšpekcijske službe in
- Geodetska uprava RS.

Občinski svet občine Mozirje, kot najvišji organ odločanja v Občini, je sestavljen iz 13-ih svetnikov (3 SDS, 3 SLS, 3 Lista prihodnosti, 1 LDS, 1 DeSUS in 1 Lista za Mozirje), ki so bili izvoljeni na neposrednih lokalnih volitvah. Občinskemu svetu so v pomoč pri njegovem delu delovna telesa, za nadzor nad izvajanjem dela župana in občinske uprave pa skrbi Nadzorni odbor Občine Mozirje. Občino Mozirje zastopa in predstavlja župan Ivan Suhoveršnik. Na občinski upravi, ki je enovita, je zaposlenih sedem javnih uslužbencev (trije uradniki in štiri strokovno-tehnični delavci). V okviru občinske uprave Občine Mozirje je javni uslužbenec, ki je zadolžen za pripravo proračuna Občine Mozirje - višji svetovalec za proračun in gospodarstvo (v nadaljevanju svetovalec za proračun).

4.2 PRIPRAVA PRORAČUNA OBČINE MOZIRJE

Odlok o proračunu Občine Mozirje (v nadaljevanju proračun) je akt Občine Mozirje, s katerim so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za eno leto. To pa pomeni, da mora biti celotno finančno poslovanje Občine Mozirje in neposrednih proračunskih uporabnikov zajeto v vsakoletnem proračunu. Proračun mora izkazovati vse prejemke, ki pripadajo občini ter vse izdatke občine za posamezne namene. Vsi prejemki se izkazujejo v polnem bruto znesku, brez medsebojnega poračunavanja. Proračun mora biti uravnotežen med prejemki in izdatki. Vsi prejemki služijo za pokrivanje vseh izdatkov, razen če je z ZJF oziroma v odloku o proračunu določeno drugače.

Priprava predloga proračuna Občine Mozirje se deli na naloge župana in naloge za finance pristojnega organa – svetovalec za proračun. Naloge župana po ZJF se pri pripravi proračuna operativno začnejo šele po koncipiranju predloga, torej ko mora

župan predlog proračuna predložiti občinskemu svetu. Za pripravo predloga oziroma za tehnično sestavo predloga proračuna pa je pristojen svetovalec za proračun. Seveda pa to ne pomeni, da se župan prvič sreča s proračunsko problematiko šele, ko proračun predloži občinskemu svetu, saj mora kot neposredni uporabnik proračuna pripraviti za svoj del porabe plan oz. načrt, na podlagi navodila za pripravo občinskega proračuna. Poleg tega pa ima župan skupaj z občinskim svetom ključno nalogo že pri pripravi ustreznih pravnih podlag ter pri pripravi dokumentov dolgoročnega razvojnega načrtovanja. Svetovalec za proračun po prejemu zakonskih smernic (praviloma v jesenskem času) s stani države pozove vse neposredne in posredne proračunske uporabnike, da pripravijo in predložijo občinski upravi svoje finančne načrte za prihodnje leto. Prav tako pa ta svetovalec za proračun skupaj z direktorjem občinske uprave pripravi finančni načrt tudi za občinsko upravo in njene organe. Pri pripravi finančnih načrtov morajo tako svetovalec za proračun kot vsi posredni proračunski uporabniki strogo upoštevati navodilo za pripravo občinskega proračuna. Na podlagi navedenega navodila za pripravo občinskega proračuna morajo neposredni in posredni uporabniki občinskega proračuna pripraviti predlog svojega finančnega načrta z obrazložitvijo, ki mora vsebovati določbe ZJF (ZJF, 16., 18. člen).

4.2.1 Predlog finančnega načrta neposrednega proračunskega uporabnika

Predloge finančnih načrtov pripravijo neposredni uporabniki občinskega proračuna. Neposredni uporabniki na nivoju občine so organi občine (občinski svet, nadzorni odbor in župan), občinska uprava in skupni organi občinske uprave več občin ter krajevne in vaške skupnosti.

Neposredni uporabniki občinskega proračuna Občine Mozirje so:

- organi občine (župan Občine Mozirje, občinski svet Občine Mozirje ter nadzorni odbor Občine Mozirje) in
- občinska uprava Občine Mozirje.

Na podlagi navodila za pripravo predloga občinskega načrta pripravijo predlog finančnega načrta z obrazložitvijo seveda v skupnem sodelovanju župan Občine Mozirje, svetovalec za proračun in direktor občinske uprave.

Finančni načrti neposrednih uporabnikov proračuna Občine Mozirje, so razdeljeni na:

- področje proračunske porabe,
- glavne programe,
- podprograme,
- proračunske postavke in
- proračunske vrstice.

Področja proračunske porabe so področja, na katerih Občina Mozirje deluje oziroma nudi storitve in v katera so, upoštevaje delovna področja neposrednih uporabnikov, razvrščeni izdatki v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov. *Glavni program* je

splošni program, ki je del področja proračunske porabe, v katerega so razvrščeni izdatki v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov. *Podprogram* je program, ki je del glavnega programa, v katerega so razvrščeni izdatki v finančnem načrtu praviloma enega neposrednega uporabnika. *Proračunska postavka* je del podprograma, ki prikazuje porabo sredstev z delovnega področja enega neposrednega uporabnika. *Proračunska vrstica* je del proračunske postavke, ki natančno določa ekonomski namen izdatkov proračunske postavke in je temeljna enota za izvrševanje proračuna.

Tabela 1: Izsek iz posebnega dela proračuna Občine Mozirje

Področje proračunske porabe	2030 Župan
Glavni program	01 POLITIČNI SISTEM
Podprogram	0101 Politični sistem
Proračunska postavka	01019003 Dejavnost župana in podžupana
Proračunska vrstica	01019007 Plače

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

4.2.2 Predlog finančnega načrta posrednih proračunskih uporabnikov

Posredni uporabniki proračuna Občine Mozirje so javni zavodi. Iz občinskega proračuna se financirajo posredno, preko neposrednih uporabnikov.

Večji posredni uporabniki proračuna Občine Mozirje so:

- Javni vzgojno-izobraževalni zavod Mozirje – območna enota Vrtec Mozirje (v nadaljevanju JVIZ Mozirje – OE Vrtec Mozirje),
- Vzgojno-izobraževalni zavod Osnovna šola Mozirje (v nadaljevanju VIZ OŠ Mozirje),
- Javni zavod Knjižnica Mozirje (v nadaljevanju JZ Knjižnica Mozirje) in
- Javni zavod za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje (v nadaljevanju JZ TKŠM Mozirje).

Pri pripravi proračuna in na podlagi prejetih izhodišč s strani občinske uprave Občine Mozirje, morajo posredni uporabniki na podlagi 27. člena ZJF pripraviti predloge svojih finančnih načrtov. Način priprave finančnih načrtov posrednih uporabnikov je določen v navodilu o pripravi finančnih načrtov, ki ga le ti prejmejo s strani občinske uprave Občine Mozirje in je opisan v poglavju 4.1. Finančne načrte posrednih uporabnikov občinskega proračuna predhodno sprejemajo pristojni organi, določeni s področnimi zakoni in akti o ustanovitvi. V primeru posrednih proračunskih uporabnikov v Občini Mozirje (JVIZ Mozirje – OE Vrtec Mozirje, VIZ OŠ Mozirje, JZ Knjižnica Mozirje in JZ TKŠM Mozirje) je pristojen organ za sprejem finančnega načrta svet javnega zavoda.

4.2.3 Sestavine in struktura proračuna Občine Mozirje

Na podlagi prejetih finančnih načrtov neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov, se pričnejo aktivnosti v zvezi z drugim delom priprave proračuna Občine Mozirje. Ob upoštevanju izhodišč za pripravo predloga občinskega proračuna župan, direktor občinske uprave in svetovalec za proračun, na individualnih sestankih s posrednimi uporabniki občinskega proračuna, uskladijo predlog posrednega uporabnika s predlogom občinske uprave. Te aktivnosti se izvedejo v mesecih oktober in november za naslednje proračunsko leto. Na podlagi tako usklajenih predlogov proračunskih postavk, svetovalec za proračun pripravi osnutek proračuna Občine Mozirje. Na podlagi 13. člena ZJF, je predlagatelj proračuna Občinskemu svetu Občine Mozirje župan.

Občinskemu svetu Občine Mozirje mora župan predložiti v obravnavo:

- *Odlok o proračunu občine Mozirje za leto 2010* - v njem je opredeljena višina splošnega dela proračuna in sestava posebnega dela proračuna, postopki izvrševanja proračuna, obseg zadolževanja in poroštev občine in javnega sektorja ter prehodne in končne določbe;
- *Splošni del proračuna*, v katerem so prikazani prihodki in odhodki do nivoja kontov. Prihodki so planirani na osnovi posredovanih izhodišč Ministrstva za finance in na osnovi ocen lastnih prihodkov glede na leto 2009 ter na osnovi znanih investicijskih transferov za že začete investicije. V okviru planiranih prihodkov je obseg porabe temu prilagojen. Upoštevana so izhodišča Ministrstva za finance, pogodbene obveznosti za investicije v teku in obveznosti do javnih zavodov;
- *Posebni del proračuna*, v katerem so prikazani odhodki po posameznih področjih, njihovih programih, podprogramih in postavkah do nivoja konta;
- *Načrt razvojnih programov*, v katerem so prikazani investicijski prihodki, ki se nanašajo na obdobje 2007 – 2011;
- *Obrazložitve* posameznih proračunskih programov, podprogramov in postavk do nivoja konta;
- *Kadrovski načrt*, ki mora biti usklajen s predlogom proračuna. Ker v Občini Mozirje proračun sprejema občinski svet, kadrovski načrt pa mora biti usklajen s proračunom, to dejansko pomeni, da število in strukturo zaposlenih določi občinski svet in ne župan;
- *Letni program prodaje občinskega finančnega premoženja z obrazložitvami* vsebuje program prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja, pojasnjuje, kaj namerava Občina Mozirje v letu 2010 prodati, in sicer ob upoštevanju 80. člena ZJF. V tem primeru gre za dokument, ki ga občinski svet sprejme skupaj z odlokom o proračunu Občine Mozirje.

4.3 POSTOPEK OBRAVNAVE OBČINSKEGA PRORAČUNA

S proračunom Občine Mozirje se torej razporedijo vsi prihodki in izdatki za posamezne namene financiranja javne porabe v Občini Mozirje. Župan Občine

Mozirje je zadolžen za pripravo, sprejem in objavo proračuna Občine Mozirje, ki se sprejema v dveh obravnavah, z večino glasov navzočih članov občinskega sveta. Po sprejemu proračuna Občine Mozirje, v drugi obravnavi na občinskem svetu, je župan oz. občinska uprava zadolžena še za uradno objavo tega dokumenta.

4.3.1 Faze sprejemanja občinskega proračuna

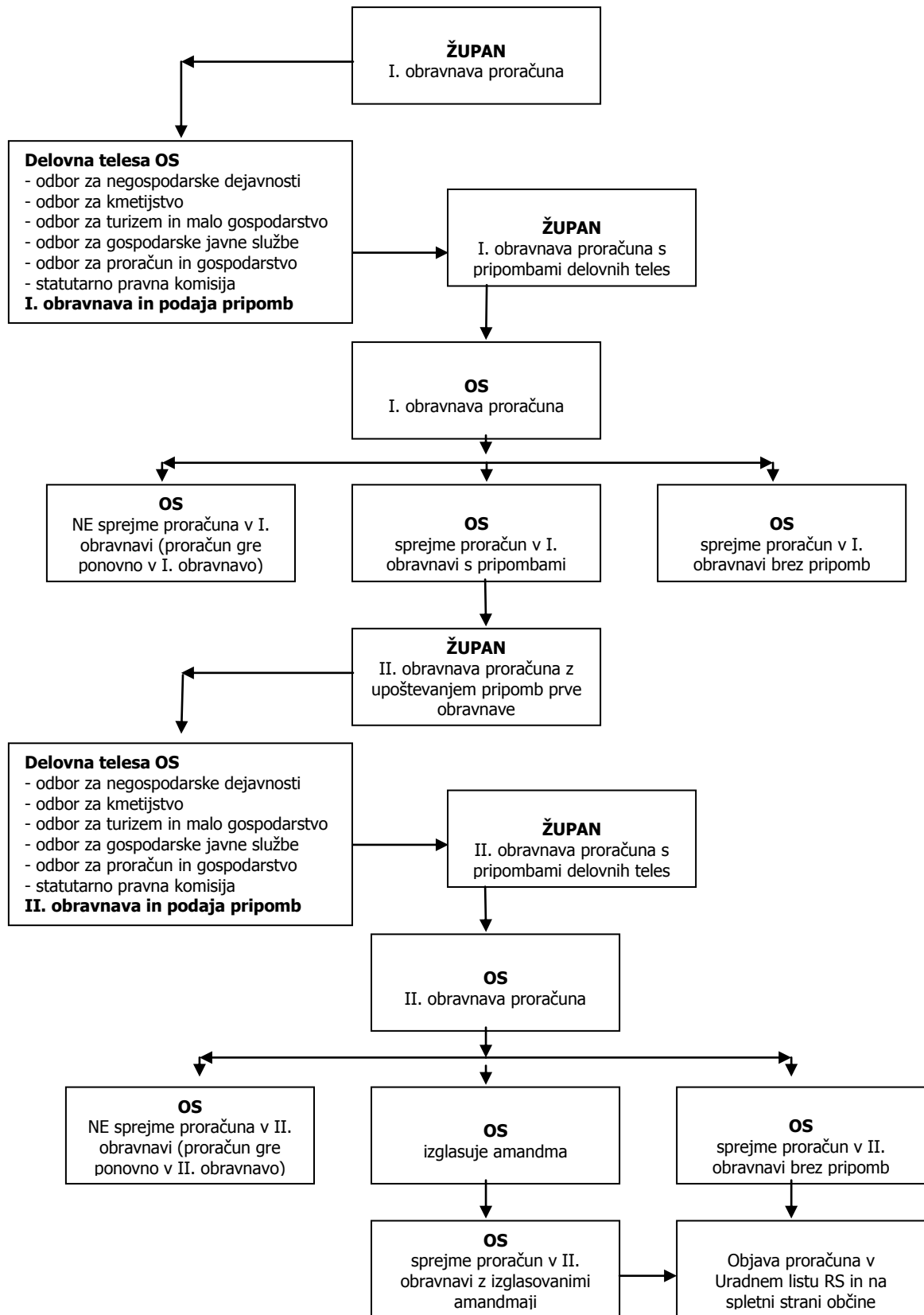
Odlok o proračunu Občine Mozirje se sprejema v dveh obravnavah. V prvi obravnavi mora župan kot predlagatelj proračuna, le tega skupaj z vsemi obveznimi sestavinami, posredovati v obravnavo delovnim telesom občinskega sveta (v nadaljevanju odbor) (Statut, 27. člen):

- Odboru za negospodarske dejavnosti Občine Mozirje,
- Odboru za kmetijstvo Občine Mozirje,
- Odboru za turizem in malo gospodarstvo Občine Mozirje,
- Odboru za gospodarske javne službe in komunalno infrastrukturo Občine Mozirje,
- Odboru za proračun in gospodarstvo Občine Mozirje in
- Statutarno pravni komisiji Občine Mozirje.

Odbori obravnavajo gradivo v zvezi s proračunom. Pri obravnavanju gradiva nekateri odbori obravnavajo to gradivo samo s svojega delovnega področja, ki ga pokrivajo, nekateri pa obravnavajo proračun v celoti. Odbor ob zaključku razprave o proračunu sprejme sklep. V sklepu se opredeli, ali se strinjajo z osnutkom proračuna ali se ne strinjajo in v katerem delu se ne strinjajo. Izvlečki sklepov matičnih odborov so obvezna priloga k gradivu za obravnavo proračuna na seji občinskega sveta.

Občinski svet Občine Mozirje ob prvi obravnavi proračuna predloge in mnenja odborov upošteva, lahko pa se zgodi, da jih tudi ne upošteva. Na seji občinskega sveta se v prvi obravnavi zabeležijo vse pripombe članov občinskega sveta. Upravičene in utemeljene pripombe se upoštevajo pri pripravi gradiva – proračuna za drugo obravnavo. Proračun v prvi obravnavi je sprejet, če je ZA glasovala večina navzočih članov občinskega sveta. Po sprejemu proračuna v prvi obravnavi na občinskem svetu, se pripravi predlog proračuna za drugo obravnavo.

Shema 2: Postopek obravnave občinskega proračuna

Vir: Poslovnik o delu občinskega sveta Občine Mozirje, 2007, str. 8

Svetovalec za proračun pripravi predlog proračuna za drugo obravnavo na podlagi zakonskih izhodišč ter utemeljenih predlogov in pobud članov občinskega sveta iz prve obravnave. Pri drugi obravnavi proračuna na občinskem svetu se ves postopek iz prvega branja ponovi. Drugo branje proračuna se razlikuje le v delu, da se pri obravnavi in sprejemanju odloka o proračunu na občinskem svetu ne morejo več podajati predlogi za spremembo oz. predlogi proračuna, oz. se le ti lahko podajo v obliki amandmajev in v skladu s poslovnikom o delu občinskega sveta. Na podlagi vloženih amandmajev se najprej glasuje o vloženih amandmajih, nato pa o proračunu v celoti. Amandmaji oz. proračun je sprejet, če je zanj glasovala večina navzočih članov občinskega sveta (Poslovnik, 78. člen). V primeru, da občinski svet proračuna ne potrdi in ni sprejet pred začetkom leta, na katerega se nanaša, sprejme župan sklep o začasnem financiranju, ki velja največ tri mesece in se lahko na predlog župana podaljša s sklepom sveta (ZJF, 33 člen).

4.3.2 Objava občinskega proračuna

Z objavo proračuna Občina Mozirje zadosti proračunskemu načelu javnosti proračuna, na podlagi katerega je širši javnosti omogočeno, da je seznanjena s proračunskimi prihodki in nameni njihove porabe. Na ta način je omogočen tudi nadzor vseh, ki sodelujejo pri pripravi, sprejemanju in izvrševanju proračuna. Občinski proračun mora biti zato objavljen v obliki, ki ta nadzor omogoča. To pomeni, da morajo biti objavljeni odlok o proračunu, splošni in posebni del proračuna ter načrt razvojnih programov.

Občina Mozirje vse svoje akte, ki morajo biti objavljeni, objavi v Uradnem listu RS (Statut, 110. člen). Takoj po sprejetju proračuna Občine Mozirje, občinska uprava poskrbi za objavo:

- Odloka o proračunu Občine Mozirje in splošni del proračuna – v Uradnem listu RS in spletni strani Občine Mozirje;
- posebni del proračuna in načrt razvojnih programov – na spletni strani Občine Mozirje (www.mozirje.si).

4.3.3 Poročanje o sprejetem proračunu

Župan Občine Mozirje je zadolžen, da skladno z 31. členom ZJF, predloži Ministrstvu za finance v tridesetih dneh po njegovem sprejetju:

- Odlok o proračunu Občine Mozirje,
- splošni in posebni del proračuna,
- načrt razvojnih programov ter
- vse obrazložitve.

O sprejetem proračunu Občina Mozirje poroča torej na način, ki je predpisan s Pravilnikom o predložitvi sprejetih občinskih proračunov (Ur. l. RS št. 115/07 in 47/09).

4.4 PRIKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV PRORAČUNA OBČINE MOZIRJE V LETIH 2005 – 2010

Občina Mozirje obsega 53,7 km², povezana je s 75,144 km lokalnih cest ter ima 4.133 prebivalcev. Navedeni podatki so osnova za izračun primerne porabe Občine Mozirje. Občina ima neposredne proračunske uporabnike: občinski svet Občine Mozirje, nadzorni odbor Občine Mozirje, župana Občine Mozirje in občinsko upravo Občine Mozirje ter posredne uporabnike proračuna: JVIZ OE Vrtec Mozirje, VIZ OŠ Mozirje, JZ Knjižnica Mozirje, JZ TKŠM Občine Mozirje, JZ Lekarna Mozirje, JZ Zdravstveni dom Mozirje in Center za socialno delo Mozirje.

Proračun občine, ki ga sprejme občinski svet mora slediti glavnim ciljem politike razvoja občine, ki pa so:

- zagotavljanje sredstev za tekoče financiranje dejavnosti na področju otroškega varstva, izobraževanja, socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva, obrambe in zaščite, kulture in športa, komunalnih dejavnosti ter podporo v kmetijstvu in turizmu;
- izgradnja in investicijsko vzdrževanje občinskih objektov, cest, izgradnja vodovodov, izgradnja kanalizacije ter urejanje prostora občine.

Tabela 2: Prikaz prihodkov in odhodkov proračuna Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Proračunsko leto	Prihodki (EUR)	Odhodki (EUR)	Proračunski prim. oz. presežek (EUR)	Odhodki za dejavnost (EUR)	Odhodki za investicije (EUR)
2005	4.400.947	4.539.609	138.662	2.441.195	2.098.414
2006	4.981.430	5.072.818	-91.388	2.650.698	2.422.120
2007	3.711.738	4.649.319	-937.581	2.625.685	2.023.634
2008	4.682.945	4.596.837	86.108	2.412.623	2.184.214
2009	4.367.697	5.729.744	-1.362.047	3.373.203	2.356.541
2010	4.358.545	4.145.943	212.602	2.448.009	1.697.934

Vir: Proračun Občine Mozirje za leto 2005 – 2010

V tabeli 2 so prikazani prihodki in odhodki proračuna Občine Mozirje v letih 2005 – 2010. Prihodki in odhodki med proračunskimi leti 2005 – 2010 niso primerljivi predvsem zaradi nastanka novo nastale občine. V letu 2007 se je iz Občine Mozirje izločila Občina Rečica ob Savinji. Zato so se v letu 2007 nekoliko zmanjšali prihodki in odhodki, vendar pa izločitev Občine Rečica ob Savinji ni bistveno vplivala na višino proračuna, kar je razvidno iz zgornje tabele. Občina Mozirje je naglo razvijajoča se občina. Vsekakor pa temu ne bi bilo tako, če to ne bi bila volja župana in odločitve Občinskega sveta Občine Mozirje, kot najvišjega organa drugačne. Občinski svet je v tem svojem mandatu zavzel stališče, da Občina Mozirje iz proračuna vsako leto nameni cca. 45 % odhodkov za investicije.

5 ANALIZA FINANČNIH NAČRTOV VEČJIH POSREDNIH PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV

Večji posredni proračunski porabniki v Občini Mozirje s področja negospodarstva so:

- JVIZ Mozirje,
- VIZ OŠ Mozirje,
- JZ Knjižnica Mozirje in
- JZ TKSM Mozirje.

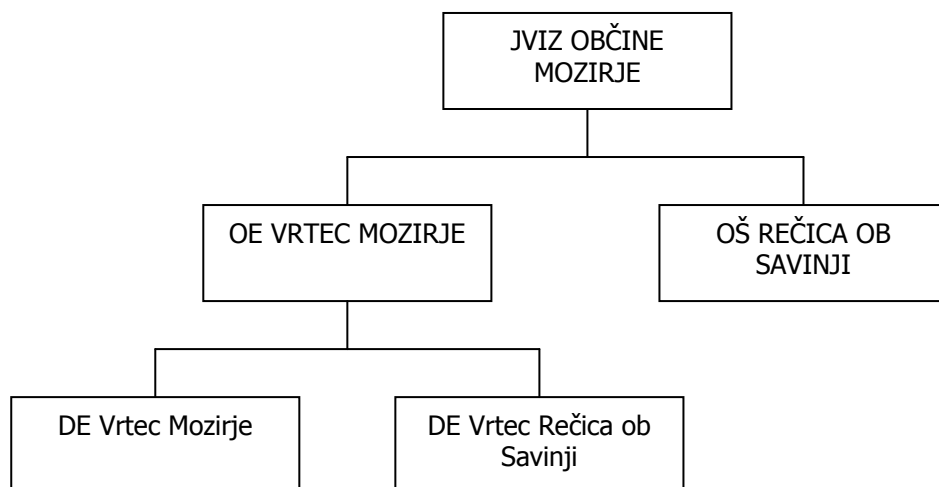
Vsem tem zavodom je skupno to, da je njihova ustanoviteljica ali soustanoviteljica Občina Mozirje, razlikujejo pa se v opravljanju svoje osnovne dejavnosti, v obliki delovanja, v sami organizaciji in v načinu financiranja.

5.1 JAVNO VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI ZAVOD MOZIRJE – OE VRTEC MOZIRJE

JVIZ Mozirje je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi Javno vzgojno-izobraževalnega zavoda Občine Mozirje (Ur. l. RS št. 40/08, 1/10) v letu 2000 in je posebnost v obliki organiziranja v Sloveniji. Ob ustanovitvi v letu 2000 pa vse do leta 2006 je bila ustanoviteljica tega zavoda Občina Mozirje. Z nastankom nove občine - Občine Rečica ob Savinji v letu 2007 pa sta ustanoviteljici tega zavoda Občina Mozirje in Občina Rečica ob Savinji. Zavod sestavljata dve omejeno samostojni organizacijski enoti (Odlok, 2. člen):

- OE Vrtec Mozirje, ki ima dve delovni enoti in sicer eno na sedežu zavoda v Mozirju in eno v drugi občini in sicer v Občini Rečica ob Savinji;
- OE Osnovna šola Rečica ob Savinji, s sedežem v Občini Rečica ob Savinji.

Shema 3: Organigram organizacijske strukture zavoda

Vir: Poslovno poročilo JVIZ Mozirje, februar 2010

Vsaka samostojna organizacijska enota ima svojega ravnatelja in svoj način finančnega poslovanja. Za delo in poslovanje javnega zavoda pa je odgovoren direktor, ki je eden izmed ravnateljev organizacijskih enot (Odlok, 3. člen). Ključ delitve pravic in obveznosti do zavoda in investicij v zavod sta Občina Mozirje in Občina Rečica ob Savinji določili v Dogovoru o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij med občinama, na dan 31. 12. 2006 (v nadaljevanju dogovor med občinama).

V skladu s sistemizacijo delovnih mest JVIZ Mozirje – OE Vrtec Mozirje (v nadaljevanju vrtec) je zaposlenih 34,5 delavca, kar pomeni 2,97 delavca manj kot to določa zakonodaja s področja predšolske vzgoje. Vrtec ima skupaj 14 oddelkov in je razdeljen na dve delovni enoti:

- delovno enoto v Mozirju, kjer je tudi sedež zavoda, sestavlja 10 oddelkov (9 homogenih in 1 popoldanski za potrebe popoldanskega varstva otrok);
- delovno enoto na Rečici ob Savinji sestavljajo 4 oddelki predšolskih otrok (2 homogena oddelka in 2 heterogena oddelka).

Tabela 3: Število oddelkov in otrok v delovnih enotah vrtca

Delovna enota	Število oddelkov (1)	Število otrok iz Občine Mozirje (2)	Število otrok iz drugih občin (3)	SKUPAJ (2+3)
Mozirje	10	130	32	162
Rečica ob Savinji	4	60	6	66
SKUPAJ	14	190	38	228

Vir: Poslovno poročilo JVIZ Mozirje, februar 2010

5.1.1 Finančni načrt JVIZ OE Vrtec Mozirje

Vrtec oz. njegove strokovne službe morajo na podlagi smernic in izhodišč za pripravo finančnega načrta, ki jih prejmejo s strani ministrstva za šolstvo in šport in občin ustanoviteljic, pripraviti svoj finančni načrt. Pri pripravi finančnega načrta morajo upoštevati celotne prihodke iz sredstev javnih financ (občini ustanoviteljici, ministrstva za šolstvo in ostalih občin). Na podlagi ekonomskih izhodišč, simulacij in ocen ter izkušenj iz preteklih let, pa planirajo tudi ostale prihodke.

Pri *načrtovanju prihodkov* lahko prihaja med letom do sprememb pri deležih občin in staršev zaradi izpisov otrok in novih vpisov otrok iz različnih občin in različnih plačilnih razredov. Posledično to pomeni za občini ustanoviteljici, da morata v drugi polovici leta prilagoditi svoja proračunska sredstva deležu, ki jima pripada. V spodnji tabeli 4 so v točki A prikazani načrtovani prihodki Ministrstva za šolstvo in šport RS, ki sofinancira delež plačil staršev za drugega in nadaljnje otroke, ki so vključeni v vrtec. S tem so plačil razbremenjeni tisti straši, ki imajo hkrati v vrtcu več otrok. V točki B so prikazani načrtovani prihodki občin ustanoviteljic – Občine Mozirje in Občine Rečica ob Savinji ter ostalih občin. Ti prihodki zajemajo plačilo razlike med plačili staršev in sprejetimi ekonomskimi cenami ter predviden nakup osnovnih sredstev in inventarno vzdrževanje. V točki C so prikazani načrtovani prihodki, ki vsebujejo

plačila staršev v ustreznem deležu, ki ga imajo v strukturi ekonomske cene. V točki D so prikazani načrtovani prihodki, ki jih vrtec pridobi iz naslova prehrane – kuhinja (obroki za zaposlene in zunanji abonenti).

Tabela 4: Načrtovani prihodki OE Vrtec Mozirje za leto 2010

Prihodki	Plan 2010 (v EUR)
A Ministrstvo za šolstvo in šport	31.088
B.1 Občina Mozirje	484.593
- sredstva za dejavnost	469.593
- nakup osnovnih sredstev in investicijsko vzdrževanje	15.000
B.2 Občina Rečica ob Savinji	271.041
- sredstva za dejavnost	258.041
- nakup osnovnih sredstev in investicijsko vzdrževanje	13.000
B.3 Ostale občine	84.383
C Plačila staršev	224.705
D Prihodki od prodaje blaga in storitev	5.826
- prihodki od prehrane zaposlenih	4.955
- prihodki od prehrane zunanjih abonentov	871
SKUPAJ	1.101.636
- redna dejavnost	1.073.636
- investicije	28.000

Vir: Predlog finančnega načrta OE Vrtec Mozirje za leto 2010, oktober 2009

Tabela 5: Načrtovani odhodki OE Vrtec Mozirje za leto 2010

Odhodki	Plan 2010 (v EUR)
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	757.431
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	124.722
C Izdatki za blago in storitve	191.483
- pisarniški in splošni material in storitve	110.309
- posebni material in storitve	18.758
- energija, voda, kom. storitve in komunikacije	21.436
- prevozni stroški in storitve	1.096
- izdatki za službena potovanja	7.477
- tekoče vzdrževanje	16.427
- drugi operativni odhodki	15.980
D Investicijski odhodki	28.000
- nakup opreme	28.000
SKUPAJ	1.101.636
- redna dejavnost	1.073.636
- investicije	28.000

Vir: Predlog finančnega načrta OE Vrtec Mozirje za leto 2010, oktober 2009

Vrtec mora pri *načrtovanju odhodkov* upoštevati dejstvo, da ob koncu leta ne bo imel presežka prihodkov nad odhodki, niti obratno. V zgornji tabeli 5 so v točki A prikazani načrtovani odhodki dela v skladu s plačno zakonodajo in potrjeno sistemizacijo s

strani občin ustanoviteljic. V točki B je prikazana načrtovana višina prispevkov delodajalca in premije dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki so določeni z zakonom. V točki C so prikazani načrtovani odhodki za blago in storitve, ki jih zavod potrebuje za optimalno opravljanje svoje dejavnosti. Pod točko D pa so ovrednotene investicije v načrtovano nabavo osnovnih sredstev in posodobitev igralnic.

5.1.2 Financiranje JVIZ OE Vrtec Mozirje iz proračuna Občine Mozirje

V proračunu Občine Mozirje je financiranje vrtca v posebnem delu prikazano pod proračunsko postavko »izobraževanje – varstvo in vzgoja predšolskih otrok«. V tej postavki je zajeta tudi podpostavka subvencioniranje drugim vrtcem. Ta podpostavka ne pripada vrtcu, temveč gre direktno drugi občini za poplačilo razlike med ekonomsko ceno in plačilom staršev za otroke, ki imajo stalno bivališče v občini Mozirje, svoje otroke pa v vrtcih izven občine.

Tabela 6 prikazuje proračunska sredstva, ki jih je občina v svojem proračunu porabila za varstvo in vzgojo predšolskih otrok v letu 2009 in odobrena sredstva, ki so bila sprejeta v proračunu za leto 2010. Iz tabele 6 je razvidno, da bo področje varstva in vzgoje predšolskih otrok v letu 2010, v skupnem znesku prejelo manj proračunskih sredstev (investicije) kot v letu 2009. V proračunu za leto 2010 je namenjeno nekaj več sredstev za plače in prispevke (9,7 %), sredstev za prispevke delodajalcev (27,5 %), materialne stroške (1,4 %), medtem ko ostaja subvencioniranje drugih vrtcev v enakem procentu. V letu 2009 je zaradi nakupa dveh kontejnerjev za potrebe vrtca občina namenila za investicije 140.000 EUR. Za leto 2010 večjih investicij ne načrtuje, v sled temu je tudi znesek za investicije manjši (1,7 %) glede na leto 2009.

Tabela 6: Primerjava proračunskih postavk varstvo in vzgoja predšolskih otrok 2009/2010

Varstvo in vzgoja predšolskih otrok	Leto 2009 (v EUR)	Leto 2010 (v EUR)	Indeks
A Plače in prispevki	340.000	380.000	111,8
- sredstva za plače in drugi izdatki zaposlenim	300.000	329.000	109,7
- sredstva za prispevke delodajalcev	40.000	51.000	127,5
B Materialni stroški	72.000	73.000	101,4
- za blago in storitve	72.000	73.000	101,4
C Subvencije drugim vrtcem	56.000	56.000	100,0
- plačilo razlike med ceno programov v vrtcih in plačili staršev	56.000	56.000	100,0
D Investicije	140.000	24.000	17,1
SKUPAJ	608.000	533.000	87,7

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

Iz tabele 4 je razvidno, da je vrtec za svojo dejavnost za leto 2010 načrtoval, da bo iz proračuna Občine Mozirje prejel 469.593 EUR. Finančna sredstva, ki so odobrena v proračunu Občine Mozirje za leto 2010 – tabela 6, pa znašajo 453.000 EUR oziroma 0,96 % glede na želje in potrebe vrtca. Iz navedenih tabel je tudi razvidno, da je v

občinskem proračunu za investicije odobreno 24.000 EUR, kar pomeni 85,7 % glede na finančni načrt vrtca.

5.1.2.1 Plače in prispevki zaposlenih v JVIZ OE Vrtec Mozirje

V skladu z navodili in izhodišči, ki jih vsako leto prejmejo občine za pripravo proračuna, zakonodajo s področja plač ter potrjeno sistemizacijo delovnih mest vrtca, se pripravi plan proračunske postavke »plače in prispevki«, ki zajema:

- bruto plače zaposlenih in nadomestila,
- prehrano in prevoz zaposlenih,
- stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- regres za letni dopust,
- stroške jubilejnih nagrad, odpravnin, solidarnostnih nagrad, bonitet in
- prispevke na plače.

Iz proračuna Občine Mozirje se za razliko med ceno programov in plačilom staršev zagotavljajo sredstva za plače in prejeme ter davke in prispevke za zaposlene v vrtcih (ZVrt, 28. člen). V proračunu Občine Mozirje je za leto 2010 za plače in prispevke namenjeno 380.000 EUR oz. 11,8 % več kot v letu 2009.

5.1.2.2 Materialni stroški in stroški storitev

Občina Mozirje je v proračunu za leto 2010 na proračunski postavki »varstvo in vzgoja predšolskih otrok« za materialne stroške zagotovila 73.000 EUR oz. 1,4 % več kot v letu 2009 in sicer za:

- pisarniški in splošni material,
- posebni material in storitve,
- energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- prevozne stroške in storitve,
- izdatke za službena potovanja,
- tekoče vzdrževanje in
- druge operativne odhodke.

Tudi materialne stroške v skladu z normativi in standardi zagotavlja občina v svojem proračunu in sicer v deležu, ki je določen v dogovoru med občinama ustanoviteljicama in v skladu z razliko med ceno in plačilom staršev (ZVrt, 28. člen).

5.1.2.3 Subvencije drugim vrtcem

Občina Mozirje za otroke, katerih starši imajo stalno prebivališče v občini Mozirje in njihovi otroci obiskujejo vrtec izven občine Mozirje, za te otroke neposredno tem občinam nakazuje razliko med ekonomsko ceno programa v vrtcu in plačilom staršev. V proračunski postavki »subvencije drugim vrtcem«, je za leto 2010 namenjeno 56.000 EUR oz. v enakem deležu kot v letu 2009.

5.1.2.4 Investicije

V proračunu občine so zagotovljena tudi sredstva za investicijsko vzdrževanje in sredstva za investicije v nepremičnine in opremo vrtca (ZVrt, 28. člen). Občina Mozirje je v preteklih letih za posodobitev in obnovo delovne enote vrtca v Mozirju namenila večji znesek proračunskih sredstev. Kljub temu, da je stavba stara 30 let, je lepo vzdrževana. Glede na prostorske normative pa bo potrebno v bodoče razmisliti o širitvi delovne enote vrtca v Mozirju (igralnice in skupni namenski prostori). Proračunska postavka »investicije« v višini 24.000 EUR, se bo v skladu z dogovorom z vodstvom vrtca v letu 2010 porabila za zamenjavo radiatorjev (19.000 EUR) ter kritino na stavbi igrišča otrok prvega starostnega obdobja (5.000 EUR). Glede na leto 2009 bo občina namenila za investicije le 17,1 %.

5.1.3 Delež proračunskih sredstev za varstvo in vzgojo predšolskih otrok glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Odlok o proračunu Občine Mozirje določa prihodke in odhodke, ki jih ima občina v tekočem letu.

Spodnja tabela 7 prikazuje delež »varstva in vzgoje predšolskih otrok«, ki je namenjen redni dejavnosti glede na celotno redno dejavnost proračuna Občine Mozirje v letih 2005 - 2010. Prav tako je prikazan tudi delež investicij za področje »varstva in vzgoje predšolskih otrok« glede na celotne investicijske odhodke proračuna Občine Mozirje.

Tabela 7: Delež proračunskih sredstev za varstvo in vzgojo predšolskih otrok glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Leto	Odhodki Občine Mozirje za dejavnost (v EUR)	Odhodki JVIZ OE Vrtec za dejavnost (v EUR)	Delež	Odhodki Občine Mozirje za investicije (v EUR)	Odhodki JVIZ OE Vrtec za investicije (v EUR)	Delež
2005	2.441.195	605.600	24,8	2.098.414	25.400	1,2
2006	2.650.698	614.250	23,2	2.422.120	14.600	0,6
2007	2.625.685	439.000	16,7	2.023.634	20.500	1
2008	2.412.623	452.500	18,8	2.184.214	80.000	3,7
2009	3.373.203	468.000	13,9	2.356.541	140.000	5,9
2010	2.448.009	509.000	20,8	1.697.934	24.000	1,4

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2005 – 2010

Občina Mozirje je kot ustanoviteljica financirala v letih 2005 in 2006 JVIZ Vrtec Mozirje in sicer: OE Vrtec Mozirje in OE Vrtec Rečica ob Savinji. Z izločitvijo oz. nastankom nove občine - Občine Rečica ob Savinji v letu 2007, pa je financiranje enote na Rečici ob Savinji prevzela nova občina, Občina Rečica ob Savinji. Zaradi navedenega je delež, ki je namenjen za financiranje predšolske vzgoje iz proračuna Občine Mozirje v letu 2007 padel (16,7 %), kar je razvidno iz tabele 7. Delež se je v

letu 2008 normaliziral oz. ustalil (18,8 %), v letu 2009 pa ponovno padel (13,9 %), to pa predvsem zaradi predimenzioniranega proračuna Občine Mozirje. V letu 2010 se je delež ponovno normaliziral, kar pa pomeni, da bo Občina Mozirje iz proračuna za dejavnost namenila 20,8 % sredstev, glede na skupna sredstva, ki jih ima občina zagotovljena v proračunu za opravljanje svoje dejavnosti. Delež finančnih sredstev, ki jih zavod prejme s strani občine ustanoviteljice je odvisen od ekonomske cene, ki jo potrди Občinski svet Občine Mozirje, števila vpisanih otrok v vrtec in seveda višine proračuna Občine Mozirje.

V proračunu občine so zagotovljena tudi finančna sredstva za investicije in investicijsko vzdrževanje zavodom, katerih ustanoviteljica je Občina Mozirje. Tabela 7 prikazuje, da je Občina Mozirje v letih 2005 – 2007 namenila za investicije na področju predšolske vzgoje zelo malo. Odobrena sredstva so zadoščala le za redno in tekoče vzdrževanje. V letih 2008 in 2009 pa se je delež občine povečal (3,7 % v letu 2008 in 5,9 % v letu 2009). Občina je v teh dveh letih uredila okolico vrtca (ureditev igrišča, igral) ter obnovila vse igralnice in sanitarije v vrtcu.

5.2 VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD OSNOVNA ŠOLA MOZIRJE

VIZ OŠ Mozirje (v nadaljevanju šola), je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Mozirje (Ur. l. RS, št. 54/97, 15/99, 38/99, 36/02 in 124/07). Ustanoviteljica tega zavoda je Občina Mozirje. Šola opravlja vzgojno-izobraževalno dejavnost kot javno službo, katere trajno in nemoteno opravljanje je v javnem interesu in jo zagotavlja občina Mozirje. Šola opravlja svojo dejavnost za:

- šolski okoliš centralne šole v Mozirju,
- šolski okoliš podružnične šole Šmihel in
- šolski okoliš podružnične šole Lepa Njiva.

V sestavi centralne šole Mozirje je tudi oddelek vzgojno-izobraževalnega programa z nižjimi izobrazbenimi standardi za območje šolskega okoliša, ki zajema teritorij občin Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava (Odlok, 2. člen). Šola ima skupaj 22 oddelkov in 397 učencev. V skladu s sistemizacijo delovnih mest šole je v šoli zaposlenih 63 delavcev.

Tabela 8: Število oddelkov in učencev osnovne šole

Delovna enota	Število oddelkov	Število učencev
Mozirje	18	371
Šmihel	1	6
Lepa Njiva	2	16
Prilagojen program	1	4
SKUPAJ	22	397

Vir: Predlog finančnega načrta VIZ OŠ Mozirje za leto 2010, oktober 2009

5.2.1 Finančni načrt VIZ OŠ Mozirje

Tudi šola na podlagi smernic in izhodišč za pripravo finančnega načrta, ki jih prejme s strani ministrstva za šolstvo in občine ustanoviteljice, pripravi svoj finančni načrt. Pri pripravi finančnega načrta mora upoštevati celotne prihodke iz sredstev javnih financ (občine ustanoviteljice in ministrstva za šolstvo). Na podlagi ekonomskih izhodišč, simulacij in ocen ter izkušenj iz preteklih let, pa planirajo tudi ostale prihodke.

Tabela 9: Načrtovani prihodki VIZ OŠ Mozirje za leto 2010

Prihodki	Plan 2010 (v EUR)
A Ministrstvo za šolstvo in šport	1.533.015
B Občina Mozirje	128.190
C Lastni prihodki	176.500
D Drugi prihodki	4.600
SKUPAJ	1.842.305

Vir: Predlog finančnega načrta VIZ OŠ Mozirje za leto 2010, oktober 2009

V zgornji tabeli 9, so v točki A prikazani načrtovani prihodki, ki jih šola prejme s strani državnega proračuna – Ministrstva za šolstvo in šport RS. Ministrstvo financira plače in druge izdatke zaposlenih ter nekatere obvezne programe in materialne stroške. V točki B so prikazani načrtovani prihodki iz občinskega proračuna občine ustanoviteljice. Občina ustanoviteljica financira nadstandardne programe in vse materialne stroške. V točki C so prikazani načrtovani prihodki, ki jih šola sama ustvari, to so prihodki, ki jih šola pridobi iz naslova dejavnosti kuhinje in najemnin ter v točki D razni drugi prispevki za učbenike in ekskurzije.

Tabela 10: Načrtovani odhodki VIZ OŠ Mozirje za leto 2010

Odhodki	Plan 2010 (v EUR)
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	1.280.200
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	211.500
C Izdatki za blago in storitve	323.112
- stroški materiala	180.870
- stroški storitev	142.242
D Stroški amortizacije	22.000
SKUPAJ	1.836.812
Presežek prihodkov nad odhodki	5.493

Vir: Predlog finančnega načrta VIZ OŠ Mozirje za leto 2010, oktober 2009

Zgornja tabela 10 pa nam v točki A prikazuje načrtovane odhodke za plače in druge izdatke zaposlenih, ki bremenijo ministrstvo za šolstvo in šport (razen nadstandardni program). Točka B prikazuje načrtovane odhodke za prispevke, ki jih mora delodajalec nameniti za socialno varnost. Točka C prikazuje načrtovane odhodke za blago (učila, pisarniški material, material za čiščenje, službene in delovne obleke, porabljena električna in plin, kurivo za ogrevanje ...), ki ga šola potrebuje za svoje

delovanje ter za storitve (PTT storitve, dimnikarske storitve, vodarina, zavarovalne premije, stroški plačilnega prometa). Odhodki bremenijo proračun Občine Mozirje. V točki D pa so prikazani stroški amortizacije (odpisi drobnega inventarja knjig). Iz tabele 10 lahko razberemo, da šola pričakuje ob koncu leta presežek prihodkov nad odhodki v višini 5.493 EUR.

5.2.2 Financiranje VIZ OŠ Mozirje iz proračuna Občine Mozirje

Financiranje šole prikazuje v proračunu Občine Mozirje proračunska postavka izobraževanje »primarno in sekundarno izobraževanje – osnovno šolstvo«. Proračunsko postavko »primarno in sekundarno izobraževanje – osnovno šolstvo«, ki je namenjena financiranju šole, sestavljata še dve drugi postavki in sicer javno delo in šolski prevozi.

Tabela 11: Primerjava proračunskih postavk osnovno šolstvo 2009/2010

Osnovno šolstvo	Leto 2009 (v EUR)	Leto 2010 (v EUR)	Indeks
A Plače in prispevki	33.990	38.190	112,4
- sredstva za plače in drugi izdatki zaposlenim	29.290	32.800	112,0
- sredstva za prispevke delodajalcev	4.700	5.390	114,7
B Materialni stroški	82.200	90.000	109,5
- za blago in storitve	82.200	90.000	109,5
C Javna dela	7.800	7.000	89,7
- učna pomoč	7.800	7.000	89,7
D Šolski prevozi	112.000	113.200	101,1
- regresiranje prevozov učencev v šolo	112.000	113.200	101,1
E Investicije	1.743.358	75.950	4,4
SKUPAJ	1.979.348	324.340	16,39

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

Tabela 11 prikazuje proračunska sredstva, ki jih je občina namenila za »primarno in sekundarno izobraževanje« v letu 2009 in odobrena sredstva, ki so bila sprejeta v proračunu za leto 2010. Iz tabele 11 je razvidno, da bo to področje v letu 2010 v skupnem znesku prejelo manj proračunskih sredstev kot v letu 2009. V proračunu za leto 2010, je namenjeno nekaj več sredstev za plače in prispevke (12 %), sredstva za prispevke delodajalcev (14,7 %), materialne stroške (9,5 %). V letu 2008 je občina dogradila k šoli novo športno dvorano, katero je delno opremila in odplačala v letu 2009. V sled navedenemu je proračunska postavka investicije temu tudi primerna. V letu 2010 pa namerava občina nameniti investicijska sredstva le za obnovo računalniške učilnice in preureditev šolske kuhinje. Glede na navedeno je za investicije v letu 2010 namenjeno le 4,4 % glede na leto 2009.

Iz tabele 9 je razvidno, da je šola za opravljanje svoje dejavnosti za leto 2010 načrtovala, da bo iz proračuna Občine Mozirje prejela 128.190 EUR. Finančna sredstva, ki pa so v proračunu odobrena za leto 2010 – tabela 11 pa prav tako

obsegajo 128.190 EUR. Šola investicij ni načrtovala, v proračunu občine pa je odobrenih 75.950 EUR za leto 2010.

5.2.2.1 Plače in prispevki zaposlenih v VIZ OŠ Mozirje

Plače in prispevke zaposlenih v šoli za izvajanje rednega šolskega programa v celoti financira ministrstvo za šolstvo. Vendar pa šola izvaja tudi nadstandardni program, v tem primeru pa se plače in prispevki financirajo iz proračuna občine. Nadstandardni programi – dodatne dejavnosti, ki bremenijo proračun Občine Mozirje za plače in prispevke zaposlenih so (ZOFVI, 82. člen):

- razne tečajne oblike (krožki in tečaji, ki jih šola izvaja, vendar niso zajeti v obvezni program – tečaj španščine ...);
- stroški dela voznika šolskega avtobusa (šola ima svoj avtobus, s katerim izvaja tudi prevoze izven šolskih obveznosti – zunanji prevozi);
- stroški dela kuharja (šola nudi prehrano – kosila zaposlenim v šoli in zunanjim abonentom);
- varstvo vozačev (šola ima organiziran prevoz za oddaljene učence, ki pa zaradi razporeda šolskih prevozov rabijo varstvo).

V proračunu Občine Mozirje za leto 2010 je za plače in prispevke nadstandardnih programov za osnovno šolstvo namenjeno 38.190 EUR, kar pomeni 12,4 % več kot v letu 2009.

5.2.2.2 Materialni stroški in stroški storitev

Občina v skladu z normativi in standardi zagotavlja sredstva za plačilo materialnih stroškov in storitev (ZOFVI, 82. člen). Materialni stroški šole se v celoti pokrivajo iz proračuna občine. Občina Mozirje je v proračunu za leto 2010 na proračunski postavki šoli za materialne stroške zagotovila 90.000 EUR oz. 9,5 % več kot v letu 2009 in sicer za:

- pisarniški in splošni material,
- storitve (dimnikarske storitve, servisiranje ...),
- energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- tekoče vzdrževanje (zavarovalna premija za objekt in opremo ...) in
- druge operativne odhodke (plačilo bančnih storitev, sodni stroški, stroški seminarjev ...).

5.2.2.3 Javna dela

V proračunu Občine Mozirje so namenjena tudi finančna sredstva za učence, ki potrebujejo dodatno učno pomoč. Za leto 2010 je v skladu z dogovorom strokovnih služb šole dogovorjeno, da občina sofinancira dve delavki preko javnih del. Javno delo poteka preko Zavoda za zaposlovanje RS. V ta namen je občina za leto 2010 namenila iz proračuna 7.000 EUR oz. 89,7 % glede na leto 2009. Teh stroškov šola ne planira v svojih odhodkih. Odhodki bremenijo proračun občine in se nakažejo neposredno izvajalcem programa.

5.2.2.4 Šolski prevozi

V skladu z zakonodajo mora občina ustanoviteljica zagotoviti šolske prevoze učencem, ki obiskujejo osnovno šolo (ZOSn, 56. člen):

- vsem učencem prvega razreda devetletke in
- vsem učencem, ki so oddaljeni od kraja šolanja več kot 4 km.

Šolske prevoze v manjšem delu izvaja šola sama s svojim »mini busom«, za večji del šolskih prevozov pa ima zunanjšega izvajalca. V sklopu šolskih prevozov za učence, ki so oddaljeni več kot 4 km, ima občina posluh tudi za učence, ki niso oddaljeni več kot 4 km. Šolski prevoz je organiziran tako, da omogoča prevoz tudi tem učencem. V proračunu Občine Mozirje je za leto 2010 zagotovljenih 113.200 EUR oz. 1,1 % več glede na leto 2009. Stroške za opravljen prevoz občina nakazuje neposredno izvajalcu šolskih prevozov.

5.2.2.5 Investicije

V skladu z normativi in standardi občina zagotavlja sredstva za investicije za osnovni šoli (ZFOVI, 82. člen). Občina Mozirje je v letih 2007 – 2009 gradila in opremljala športno dvorano, ki je v sklopu šole. Za ta namen je v teh letih namenila cca. 2 MIO EUR. Dvorano koristijo učenci šole za športno vzgojo, namenjena pa je tudi za druge šolske dejavnosti (proslave, šolske prireditve ...). Za leto 2010 je v proračunu Občine Mozirje za investicije namenjeno 75.950 EUR oz. le 4,4 % glede na leto 2009. Navedena sredstva se bodo porabila za obnovo nekaterih šolskih učilnic (računalniška učilnica) in preureditev šolske kuhinje in jedilnice.

5.2.3 Delež proračunskih sredstev za osnovno šolstvo glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Odlok o proračunu Občine Mozirje določa prihodke in odhodke, ki jih ima občina v tekočem letu.

Tabela 12 prikazuje delež porabe finančnih sredstev za »osnovno šolstvo« glede na proračun Občine Mozirje, ki je namenjen redni dejavnosti glede na celotno redno dejavnost proračuna Občine Mozirje v letih 2005 – 2010. Prav tako je prikazan tudi delež investicij za področje »osnovnega šolstva« glede na celotne investicijske odhodke proračuna Občine Mozirje.

Tabela 12: Delež proračunskih sredstev za osnovno šolstvo glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Leto	Odhodki Občine Mozirje za dejavnost (v EUR)	Odhodki VIZ OŠ Mozirje za dejavnost (v EUR)	Delež	Odhodki Občine Mozirje za investicije (v EUR)	Odhodki VIZ OŠ Mozirje za investicije (v EUR)	Delež
2005	2.441.195	323.902	13,3	2.098.414	33.800	1,6
2006	2.650.698	321.899	12,1	2.422.120	71.900	2,9
2007	2.625.685	196.658	7,5	2.023.634	883.365	43,7
2008	2.412.623	206.652	8,6	2.184.214	624.062	28,6
2009	3.373.203	235.990	6,9	2.356.541	1.743.385	73,9
2010	2.448.009	248.390	10,1	1.697.934	75.950	4,5

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2005 – 2010

Občina Mozirje je kot ustanoviteljica financirala v letih 2005 in 2006 VIZ OŠ Mozirje in sicer:

- OE OŠ Rečica ob Savinji in
- OE OŠ Mozirje.

Z izločitvijo oz. nastankom nove občine – Občine Rečica ob Savinji v letu 2007, pa je financiranje organizacijske enote na Rečici ob Savinji prevzela nova občina – Občina Rečica ob Savinji. Zaradi navedenega je delež, ki je namenjen za financiranje šolske dejavnosti iz proračuna Občine Mozirje v letu 2007 padel iz 12,1 % na 7,5 %, kar je razvidno iz tabele 12. Delež se je v letu 2008 normaliziral in v letu 2009 ponovno zmanjšal (6,9 %), predvsem zaradi predimenzioniranega proračuna Občine Mozirje. V letu 2010 se delež ponovno normalizira, kar pa pomeni, da bo Občina Mozirje iz proračuna za šolsko dejavnost namenila 10,1 % sredstev, glede na skupna sredstva, ki jih ima zagotovljena v proračunu za opravljanje svoje dejavnosti. Delež finančnih sredstev, ki ji VIZ OŠ prejme s strani občine ustanoviteljice, je višina materialnih stroškov, ki jih potroši šola za svoje delovanje ter s strani občine ustanoviteljice, odobrenih nadstandardnih programov (tečajji, javno delo, pomoč učencem).

V proračunu občine so zagotovljena tudi finančna sredstva za investicije in investicijsko vzdrževanje zavodom, katerih ustanoviteljica je Občina Mozirje. Tabela 12 prikazuje, da je Občina Mozirje v letih 2007 – 2009 namenila za investicije na področju šolske vzgoje precejšen delež finančnih sredstev, ki je namenjen za investicije. Občina je v letih 2007 – 2009 zgradila in lepo uredila športno dvorano pri osnovni šoli v Mozirju, katere skupna investicija je znašala 2,6 MIO EUR. Del teh sredstev za investicijo je zagotovila država.

5.3 JAVNI ZAVOD KNJIŽNICA MOZIRJE

JZ Knjižnica Mozirje (v nadaljevanju knjižnica), je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi JZ Knjižnica Mozirje (Ur. l. RS, št. 76/09) kot samostojna knjižnica v letu

2003 (prej Javni zavod za kulturo). Ustanoviteljica zavoda je Občina Mozirje. Knjižnica zagotavlja oziroma opravlja knjižnično dejavnost tudi za potrebe občanov občin: Gornji Grad, Ljubno, Luče, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava, ob pogoju ustreznega financiranja. Pogoji in način opravljanja dejavnosti v imenovanih občinah ter način financiranja je opredeljen s pogodbo, ki so jo sklenile navedene občine, knjižnica in Občina Mozirje (Odlok, 14. člen). Občina Mozirje je torej ustanoviteljica tega zavoda, ostale občine pa so pogodbene partnerice. V skladu s kadrovskim načrtom je v knjižnici zaposlenih 6 delavcev. Glede na Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti, knjižnica dosega plan zaposlenih strokovnih delavcev le v višini 58 %, kar je posledica pomanjkanja finančnih sredstev s strani ustanoviteljice in pogodbenih partneric (Pravilnik, 14. člen).

Knjižnica poleg svoje osnovne dejavnosti upravlja tudi z Muzejsko zbirko Mozirje in Mozirjani in Domoznansko čitalnico – Zbirko Aleksandra Videčnika, samo za potrebe občine Mozirje. Sedež knjižnice je v Mozirju, organizirane izposojevalne enote – krajevne knjižnice pa izven sedeža in sicer (Odlok, 11. člen):

- Krajevna knjižnica Gornji Grad,
- Krajevna knjižnica Ljubno ob Savinji,
- Krajevna knjižnica Luče,
- Krajevna knjižnica Nazarje,
- Krajevna knjižnica Rečica ob Savinji in
- Krajevna knjižnica Solčava.

5.3.1 Finančni načrt JZ Knjižnica Mozirje

Tudi knjižnica na podlagi smernic in izhodišč za pripravo finančnega načrta, ki jih prejme s strani občine ustanoviteljice, pripravi svoj finančni načrt. Pri pripravi finančnega načrta mora knjižnica upoštevati celotne prihodke iz sredstev javnih financ (občine ustanoviteljice, pogodbenih partneric in ministrstva za kulturo). Na podlagi ekonomskih izhodišč, simulacij in ocen ter izkušenj iz preteklih let, pa planirajo tako kot ostali zavodi, tudi ostale prihodke.

V točki A tabele 13 so prikazani načrtovani prihodki knjižnice s strani občine ustanoviteljice. Točka B prikazuje načrtovane prihodke s strani pogodbenih partneric. V točki C so prikazani načrtovani prihodki, ki jih knjižnica pričakuje s strani Ministrstva za kulturo RS. Lastna načrtovana sredstva knjižnice pa so prikazana v točki D. Pod točko E pa so prikazani stroški amortizacije.

Tabela 13: Načrtovani prihodki JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010

Prihodki	Plan 2010 (v EUR)
A Občina Mozirje	109.232
- sredstva za plače	66.245
- sredstva za prispevke delodajalcev	12.244
- materialni stroški in storitve	22.693
- nakup knjižničnega gradiva	8.050
B Pogodbene partnerice	147.450
- sredstva za plače	77.144
- sredstva za prispevke delodajalcev	14.259
- materialni stroški in storitve	26.427
- nakup knjižničnega gradiva	29.620
C Ministrstvo za kulturo	28.100
- nakup knjižničnega gradiva	28.100
D Lastna sredstva	9.000
E Stroški amortizacije	1.830
SKUPAJ	295.612

Vir: Predlog finančnega načrta JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010, oktober 2009

Tabela 14 v točki A prikazuje načrtovane odhodke za plače in druge izdatke zaposlenih, katere financira občina ustanoviteljica in ostale pogodbene partnerice. Točka B prikazuje načrtovane prispevke, ki jih mora delodajalec nameniti za socialno varnost. Točka C prikazuje načrtovane izdatke za blago (pisarniški material, stroški strokovne literature, stroški energije, pomožni material ...), ki ga knjižnica potrebuje za svoje delovanje ter za storitve (študentsko delo, honorarji, kotizacije, računovodske storitve ...). V točki D pa so prikazani načrtovani stroški nakupa knjižničnega gradiva. Nakup knjižničnega gradiva financirajo občina ustanoviteljica in ostale pogodbene partnerice v višini 50,5 %, ministrstvo za kulturo v višini 37,5 % in knjižnica v višini 12 %. V točki E pa so prikazani stroški amortizacije (odpisi drobnega inventarja).

Tabela 14: Načrtovani odhodki JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010

Odhodki	Plan 2010 (v EUR)
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	141.928
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	27.964
C Izdatki za blago in storitve	49.120
- stroški materiala	9.600
- stroški storitev	39.520
D Nakup knjižničnega gradiva	74.770
E Stroški amortizacije	1.830
SKUPAJ	295.612

Vir: Predlog finančnega načrta JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010, oktober 2009

5.3.2 Financiranje JZ Knjižnica Mozirje iz proračuna Občine Mozirje

Občina Mozirje kot ustanoviteljica knjižnice ima za financiranje njene dejavnosti in investicije to opredeljeno v proračunski postavki »programi v kulturi – knjižničarstvo in založništvo«.

Tabela 15: Primerjava proračunskih postavk knjižničarstvo in založništvo 2009/2010

Knjižničarstvo in založništvo	Leto 2009 (v EUR)	Leto 2010 (v EUR)	Indeks
A Plače in prispevki	89.000	90.400	101,6
- sredstva za plače in drugi izdatki zaposlenim	77.000	78.200	101,6
- sredstva za prispevke delodajalcev	12.000	12.200	101,7
B Materialni stroški	10.000	9.600	96,0
- za blago in storitve	10.000	9.600	96,0
C Nakup knjižničnega gradiva	7.990	8.000	101,3
D Založništvo – sofinanciranje	27.000	10.000	37,0
E Muzejska zbirka	22.000	20.000	90,9
F Investicije	83.500	92.830	111,2
SKUPAJ	239.490	230.830	96,4

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

Tabela 15 prikazuje proračunska sredstva, ki jih je občina namenila za knjižničarstvo in založništvo v letu 2009 in odobrena sredstva, ki so bila sprejeta v proračunu občine za leto 2010. Knjižnica bo plače in prispevke ter nabavo knjig financirala iz proračuna občine, skorajda v enakem znesku kot v letu 2009. Nekaj manj sredstev 96 %, glede na leto 2009, bo občina iz proračuna namenila za materialne stroške. Znatno manj sredstev pa je namenjenih založništvu in sicer le 37 % glede na leto 2009. Zmanjšala pa se je tudi postavka muzejska zbirka in sicer je za to dejavnost namenjeno le 90,9 % glede na leto 2009. Povečala pa so se proračunska sredstva za investicije in sicer za 11,2 % glede na leto 2009.

Iz tabele 13 je razvidno, da je knjižnica za leto 2010 načrtovala, da bo iz proračuna občine ustanoviteljice prejela 109.232 EUR. Finančna sredstva, ki so odobrena v proračunu Občine Mozirje za opravljanje dejavnosti knjižnice (plače in prispevki, materialni stroški, nakup knjižničnega gradiva) – tabela 15 pa znašajo 108.000 EUR oz. 98 % glede na načrtovane potrebe knjižnice.

5.3.2.1 Plače in prispevki zaposlenih v JZ Knjižnica Mozirje

Strošek dela v skupni finančni strukturi tako finančnega plana knjižnice, kot proračuna Občine Mozirje predstavlja največjo postavko (razen investicij). Glede na Pravilnik o pogojih dela za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. 73/03), knjižnica ne dosega minimalnih standardov glede števila zaposlenih. Plače in prispevki zaposlenih v knjižnici bremenijo proračun Občine Mozirje glede na Dogovor o financiranju oz. sofinanciranju delovanja Knjižnice Mozirje (v nadaljevanju dogovor o financiranju).

Glede na navodila in izhodišča, ki so na področju plač določena z zakonodajo, občina iz proračuna zagotavlja 90.400 EUR za leto 2010 oz. 1,6 % glede na leto 2009 in sicer za:

- bruto plače zaposlenih in nadomestila,
- prehrano in prevoz zaposlenih,
- stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- regres za letni dopust,
- stroške jubilejnih nagrad, odpravnin, solidarnostnih nagrad, bonitet in prispevke na plače.

5.3.2.2 Materialni stroški in stroški storitev

Za knjižnico je potrebno poudariti, da sodi med zavode, ki na področju materialnih stroškov ravnajo v smislu racionalizacije ter varčevanja. Knjižnica je glede na porabo v letu 2009, v primerjavi z letom 2010, materialne stroške zmanjšala za dobre 4 %. Občina Mozirje bo v letu 2010 na proračunski postavki materialni stroški zagotovila 9.600 EUR oz. 96 % glede na leto 2009 za:

- pisarniški in splošni material,
- stroške energije (električna energija, poraba vode, kurilno olje ...),
- stroške strokovne literature in priročnikov,
- stroške čistil za vzdrževanje prostorov,
- stroške zavarovanja objektov in opreme ter bančne storitve,
- stroške komunalnih in prevoznih storitev (odvoz smeti, dimnikarske in prevozne storitve ...),
- stroške drugih storitev (poštne, telefonske in fotografske storitve ...),
- druge operativne odhodke (plačilo bančnih storitev, sodni stroški, stroški seminarjev ...) in
- stroške dela in upravljanje muzejske in domobranske zbirke.

Skupni plan materialnih stroškov in storitev knjižnice znaša 49.120 EUR. Občina Mozirje bo morala iz svojega proračuna zagotoviti ustrezen delež glede na dogovor o financiranju (46,2 %) in sicer v višini 22.693 EUR. V proračunu ima pod proračunsko postavko »materialni stroški« zagotovljeno le 9.600 EUR, kar pomeni le 42,3 %.

5.3.2.3 Nakup knjižničnega gradiva

Knjižnica mora zagotavljati raznovrstno gradivo in sicer v različnih oblikah ter ustreznem številu in obsegu. Zato mora vsako leto načrtovati tudi nakup knjižničnega gradiva. Knjižnica za leto 2010 načrtuje nakup knjižničnega gradiva v višini 74.770 EUR. Nakup knjižničnega gradiva letno financirajo:

- občina ustanoviteljica in ostale pogodbene partnerice v višini 50,5 % (37.670 EUR),
- Ministrstvo RS za kulturo 37,5 % (28.100 EUR) in
- knjižnica iz lastnih sredstev 12 % (9.000 EUR).

Delež knjižničnega gradiva za Občino Mozirje kot ustanoviteljico je 21,37 % kar pomeni 8.050 EUR. Sredstva za nakup gradiva so planirana v proračunu Občine Mozirje pod postavko »nakup knjižničnega gradiva« v višini 8.000 EUR oz. 1,3 % več kot v letu 2009. Knjižnično gradivo, ki ga financira občina ustanoviteljica in ostale pogodbene partnerice v enakem deležu kot ga le te financirajo, postane njihova last.

5.3.2.4 Založništvo – sofinanciranje

Finančna sredstva za založništvo so v proračunu Občine Mozirje zagotovljena s proračunsko postavko »sofinanciranje založništva«. Za leto 2010 ima občina v proračunu za ta namen zagotovljenih 10.000 EUR. Sredstva se bodo namenila za sofinanciranje knjige »Noše v Zgornje Savinjski dolini«. Občina Mozirje bo sofinancirala izdajo knjige v višini dogovorjenega deleža po pogodbi o sofinanciranju in sicer 46,2 % dejanske vrednosti knjige – 21.200 EUR oz. 37 % glede na leto 2009 (sofinancirala bo izid dveh knjig). Sredstva za sofinanciranje se nakažejo direktno iz proračuna založniku.

5.3.2.5 Muzejska zbirka

Občina Mozirje je v letu 2000 ustanovila Muzejsko zbirko »Mozirje in Mozirjani« ter v letu 2009 Domoznansko zbirko Aleksandra Videčnika. Navedeni zbirki Občina Mozirje financira v 100 % deležu. V okviru teh dveh zbirk knjižnica organizira tudi vrsto prireditev s področja, ki jih zbirki pokrivata (domoznanski večeri, predstavitev znanih osebnosti, stari običaji ...). Za delovanje muzejske in domoznanske zbirke ter najemninno prostorov, je v proračunu Občine Mozirje za leto 2010 pod proračunsko postavko »muzejska zbirka« zagotovljenih 20.000 EUR oz. 90,9 % glede na leto 2009. Knjižnica ima stroške in storitve muzejske zbirke planirane pod redne stroške dela, materiala in storitve.

5.3.2.6 Investicije

Prostori, v katerih ima sedež knjižnica (Kulturni dom Mozirje), so zastareli in s 513 m² uporabne površine ne zadostujejo Normativom in standardom za knjižnice do leta 2015. V letu 2009 je občina obnovila zunanje prostore knjižnice oz. kulturnega doma. Občina Mozirje načrtuje, da bo v letih 2010 – 2013 odkupila in ustrezno prenovila poslovne prostore v drugi in tretji etaži trgovskega centra Mercator v Mozirju. V letu 2010 načrtuje, da bo pripravila vso potrebno dokumentacijo za prenovu prostorov. Načrtovani odhodki za ta projekt so v višini 92.830 EUR. To pa pomeni, da bo na proračunski postavki investicije porabila 11,2 % več kot v letu 2009. Odkup prostorov pa se načrtuje v letih 2011 – 2013, seveda s pomočjo evropskih sredstev.

5.3.3 Delež proračunskih sredstev za opravljanje knjižnične dejavnosti glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Odlok o proračunu Občine Mozirje določa prihodke in odhodke, ki jih ima občina v tekočem letu.

Spodnja tabela 16 prikazuje delež porabe finančnih sredstev za »knjižnično dejavnost« glede na proračun Občine Mozirje, ki je namenjen redni dejavnosti glede na celotno redno dejavnost proračuna Občine Mozirje v letih 2005 – 2010. Prav tako je prikazan tudi delež investicij za področje »knjižnične dejavnosti« glede na celotne investicijske odhodke proračuna Občine Mozirje.

Tabela 16: Delež proračunskih sredstev za opravljanje knjižnične dejavnosti glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Leto	Odhodki Občine Mozirje za dejavnost (v EUR)	Odhodki JZ Knjižnica Mozirje za dejavnost (v EUR)	Delež	Odhodki Občine Mozirje za investicije (v EUR)	Odhodki JZ Knjižnica Mozirje za investicije (v EUR)	Delež
2005	2.441.195	163.796	6,7	2.098.414	56.360	2,7
2006	2.650.698	185.966	7	2.422.120	65.593	2,7
2007	2.625.685	137.000	5,2	2.023.634	2.400	0,1
2008	2.412.623	137.177	5,7	2.184.214	-	-
2009	3.373.203	155.990	4,6	2.356.541	83.500	3,5
2010	2.448.009	156.000	6,4	1.697.934	92.830	5,5

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2005 – 2010

Občina Mozirje je kot ustanoviteljica v letih 2005 in 2006 financirala knjižnično dejavnost. Izločitev oz. nastanek nove občine, Občine Rečica ob Savinji v letu 2007, je tudi na samo dejavnost oz. organizacijo knjižnice imela bistven vpliv. Zato se delež proračunskih sredstev za knjižnično dejavnost glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010 giblje med 4,6 % in 7 %. Delež finančnih sredstev, ki jih knjižnica prejme s strani občine ustanoviteljice, krije stroške plač in prispevkov zaposlenih, nabavo knjig in kritje materialnih stroškov.

V proračunu občine so zagotovljena tudi finančna sredstva za investicije in investicijsko vzdrževanje zavodom, katerih ustanoviteljica je Občina Mozirje. Tabela 16 prikazuje, da je Občina Mozirje v letih 2005 – 2008 namenila za investicije na področju knjižnične dejavnosti majhen delež proračunskih sredstev (0 % – 2,7 %). V letu 2009 je bila s sredstvi občinskega proračuna preurejena zgradba, v kateri opravlja svojo dejavnost knjižnica. Občina je za obnovo namenila 3,5 % sredstev glede na delež proračunskih sredstev, ki so namenjena za investicije. V letih 2010 – 2013 pa Občina Mozirje načrtuje, da bo odkupila in ustrezno prenovila poslovne prostore za opravljanje dejavnosti knjižnice. V sled navedenemu je v letu 2010 v proračunu zagotovljen delež finančnih sredstev v višini 5,5 % glede na delež proračunskih sredstev, ki so namenjeni investicijam.

5.4 JAVNI ZAVOD ZA TURIZEM, KULTURO, ŠPORT IN MLADINO OBČINE MOZIRJE

JZ TKŠM Mozirje (v nadaljevanju zavod za turizem) je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi JZ TKŠM Občine Mozirje (Ur. l. RS, št. 24/06) v letu 2006. Ustanoviteljica zavoda je Občina Mozirje. Zavod za turizem je bil ustanovljen za razvoj in pospeševanje turizma, kulture, športa in mladine v občini Mozirje (Odlok, 11. člen).

Zavod je bil ustanovljen tudi z namenom, da bi poleg osnovne dejavnosti s svojim delovanjem ustvarjal tudi dodano vrednost (sodelovanje z društvi, pridobivanje nepovratnih sredstev, trženje športnih objektov in objektov v lasti občine, pridobivanje lastnih sredstev z organizacijo prireditev). Zavod za svoje potrebe koristi poslovne prostore v Upravnem centru Mozirje. Prostori in oprema so v lasti Občine Mozirje. Glede na sistemizacijo delovnih mest, so v zavodu zaposleni trije delavci.

5.4.1 Finančni načrt Javnega zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje

Tako kot vsi posredni proračunski porabniki tudi zavod za turizem na podlagi smernic in izhodišč za pripravo finančnega načrta, ki jih prejme s strani občine ustanoviteljice, pripravi svoj finančni načrt. Sredstva za opravljanje svoje dejavnosti zavod pridobiva iz proračuna občine ustanoviteljice in iz drugih virov (Odlok, 29. člen).

Tabela 17: Načrtovani prihodki JZ TKŠM Občine Mozirje za leto 2010

Prihodki	Plan 2010 (v EUR)
A Občina Mozirje	144.000
B Lastna sredstva	20.500
SKUPAJ	164.500

Vir: Predlog finančnega načrta JZ TKŠM Občine Mozirje za leto 2010, oktober 2009

V tabeli 17 so prikazani načrtovani prihodki zavoda za turizem za leto 2010. Iz nje je razvidno, da zavod načrtuje prihodke za opravljanje svoje dejavnosti s strani ustanoviteljice – Občine Mozirje, manjši del pa ima lastnih prihodkov.

Tabela 18: Načrtovani odhodki JZ TKŠM Občine Mozirje za leto 2010

Odhodki	Plan 2010 (v EUR)
A Plače in drugi izdatki zaposlenim	68.219
B Prispevki delodajalcev za socialno varnost	9.942
C Izdatki za blago in storitve	82.621
- stroški materiala	9.077
- stroški storitev	73.544
D Amortizacija	3.718
SKUPAJ	164.500

Vir: Predlog finančnega načrta JZ TKŠM Občine Mozirje za leto 2010, oktober 2009

Tabela 18 v točki A prikazuje načrtovane odhodke za plače in druge izdatke zaposlenih, katere v celoti financira Občina Mozirje. Prav tako tudi načrtovane prispevke delodajalcev za socialno varnost, ki jih prikazuje točka B. Točka C prikazuje načrtovane izdatke za material (pisarniški material, stroški strokovne literature, prospekti, vstopnice in drug material, vodo, ogrevanje, električno ...) in stroške storitev (stroški predstav in prireditelj, pogostitve na prireditvah, intelektualne storitve, storitve varovanja, zavarovanja, podjemne pogodbe ...). V točki D pa so prikazani stroški amortizacije (odpisi drobnega inventarja).

5.4.2 Financiranje Javnega zavoda za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje iz proračuna Občine Mozirje

Občina Mozirje kot ustanoviteljica zavoda za turizem ima za financiranje njegove dejavnosti to opredeljeno v proračunski postavki »JZ za turizem, kulturo, šport in mladino«.

Tabela 19: Primerjava proračunskih postavk JZ za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje 2009/2010

JZ za turizem, kulturo, šport in mladino	Leto 2009 (v EUR)	Leto 2010 (v EUR)	Indeks
A Plače in prispevki	74.000	65.000	87,8
- sredstva za plače in drugi izdatki zaposlenim	64.500	56.400	87,4
- sredstva za prispevke delodajalcev	9.500	8.600	90,5
B Materialni stroški in storitve	21.000	19.000	90,5
- za blago in storitve	21.000	19.000	90,5
SKUPAJ	95.000	84.000	88,4

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

Tabela 19 prikazuje proračunska sredstva, ki jih je občina namenila v proračunu za delovanje javnega zavoda za turizem v letu 2009 in odobrena sredstva, ki so bila sprejeta v proračunu za leto 2010. Iz tabele 19 je razvidno, da bo zavod za turizem v letu 2010 prejel manj proračunskih sredstev kot v letu 2009. Tabela 19 torej prikazuje, da bo zavod za turizem iz občinskega proračuna za leto 2010 prejel le 88,4 % finančnih sredstev glede na leto 2009. Sredstva za plače in prispevke dosegajo le 87,8 % glede na leto 2009, prav tako so nižja tudi sredstva za materialne stroške in storitve zavoda za turizem in sicer 90,5 % glede na leto 2009.

Iz tabele 17 je razvidno, da je zavod za turizem za svojo dejavnost v letu 2010 načrtoval 144.000 EUR. Finančna sredstva, ki so odobrena v proračunu občine za dejavnost za leto 2010 (tabela 19), pa znašajo le 84.000 EUR oz. 58,3 % planiranih sredstev zavoda za turizem. Vzrok tako nizki proračunski postavki je v tem, da je Občinski svet Občine Mozirje že pri prvi obravnavi proračuna Občine Mozirje za leto 2010 obravnaval tudi delovanje oz. problematiko delovanja zavoda za turizem. Glede na rezultate dela, je občinski svet predlagal občinski upravi, da pripravi predlog reorganizacije oz. ukinitve zavoda za turizem, v smislu racionalizacije porabe

proračunskih sredstev. Zato so tudi finančna sredstva za delovanje zavoda za turizem primerna.

5.4.2.1 Plače in prispevki zaposlenih v JZ TKŠM Mozirje

Plače in prispevki zaposlenih v zavodu za turizem v celoti bremenijo proračun občine (Odlok, 29. člen). V proračunu Občine Mozirje je za leto 2010 za plače in prispevke namenjenih 65.000 EUR oz. 87,8 % glede na leto 2009. V skladu z navodili in izhodišči, ki jih vsako leto prejmejo občine za pripravo proračuna, zakonodajo s področja plač ter potrjeno sistemizacijo delovnih mest zavoda za turizem, občina pripravi plan proračunske postavke »plače in prispevki«, ki zajema:

- bruto plače zaposlenih in nadomestila,
- prehrano in prevoz zaposlenih,
- stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja,
- regres za letni dopust,
- stroške jubilejnih nagrad, odpravnin, solidarnostnih nagrad, bonitet in
- prispevke na plače.

5.4.2.2 Materialni stroški in stroški storitev

Materialni stroški zavoda za turizem v celoti bremenijo proračun občine (Odlok, 29. člen). Občina Mozirje je v proračunu za leto 2010 na proračunski postavki »JZ za turizem, kulturo, šport in mladino« za materialne stroške zagotovila 19.000 EUR oz. 90,5 % glede na leto 2009 in sicer za:

- pisarniški in splošni material,
- posebni material in storitve,
- stroške predstav in prireditev,
- energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- podjemne pogodbe,
- delo preko študentskega servisa,
- reklame,
- izdatke za službena potovanja,
- tekoče vzdrževanje in
- druge operativne odhodke.

5.4.3 Delež proračunskih sredstev za opravljanje dejavnosti JZ TKŠM Občine Mozirje glede na proračun Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Odlok o proračunu Občine Mozirje določa prihodke in odhodke, ki jih ima občina v tekočem letu.

Spodnja tabela 20 prikazuje delež porabe finančnih sredstev za opravljanje »dejavnosti JZ TKŠM Občine Mozirje« glede na proračun Občine Mozirje, ki je namenjen redni dejavnosti glede na celotno redno dejavnost proračuna Občine Mozirje v letih 2005 – 2010.

Tabela 20: Delež proračunskih sredstev za opravljanje dejavnosti JZ TKŠM Občine Mozirje glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010

Leto	Odhodki Občine Mozirje za dejavnost (v EUR)	Odhodki JZ TKŠM Občine Mozirje za dejavnost (v EUR)	Delež	Odhodki Občine Mozirje za investicije (v EUR)	Odhodki JZ TKŠM Občine Mozirje za investicije (v EUR)	Delež
2005	2.441.195		-	2.098.414		-
2006	2.650.698	12.500	0,5	2.422.120		-
2007	2.625.685	95.000	3,6	2.023.634		-
2008	2.412.623	112.500	4,7	2.184.214		-
2009	3.373.203	95.000	2,8	2.356.541		-
2010	2.448.009	84.000	3,4	1.697.934		-

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2005 – 2010

Občina Mozirje je v letu 2006 ustanovila JZ TKŠM Občine Mozirje. S tem je postala tudi zadolžena za financiranje njegove dejavnosti. Delež za opravljanje dejavnosti zavoda za turizem je glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje zelo nizek (0,5 % – 4,7 %) seveda, če ga primerjamo z deležem proračunskih sredstev, ki jih Občina Mozirje nameni delovanju drugim zavodom v občini, katerih ustanoviteljica je in katerih celotne stroške delovanja v celoti krije sama. Občina Mozirje kot ustanoviteljica zavoda za turizem za investicije za to področje ni namenila finančnih sredstev.

Zavod za turizem ni dosegel pričakovanih rezultatov in ni uresničil ciljev, za katere je bil ustanovljen, zato ga je Občinski svet Občine Mozirje z dne 31. 3. 2010 ukinit.

5.5 SREDSTVA V PRORAČUNU OBČINE MOZIRJE ZA DELOVANJE JAVNIH ZAVODOV ZA LETO 2010

V proračunu občine Mozirje so zagotovljena sredstva za delovanje in investicije javnih zavodov, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je Občina Mozirje. Dodeljena finančna sredstva nikakor ne moremo med zavodi primerjati glede na število uporabnikov (otroci v vrtcu, šolarji, bralci, turisti – občani) zaradi različnega načina financiranja.

Tabela 21: Odobrena sredstva javnim zavodom v proračunu Občine Mozirje za leto 2010

Zavod	Dejavnost (v EUR)	Investicije (v EUR)
JVIZ OE Vrtec Mozirje	509.000	24.000
VIZ OŠ Mozirje	248.390	75.950
JZ Knjižnica Mozirje	137.970	92.830
JZ TKŠM Občine Mozirje	94.000	
SKUPAJ	989.360	192.780

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

Postavka za izvajanje dejavnosti vrtca je glede na število otrok, ki obiskujejo vrtec (228) nesorazmerna glede na postavko za izvajanje dejavnosti šole in na število učencev (397). Posledica temu je različen način financiranja. Stroške za opravljanje dejavnosti vrtca v pretežnem delu (razen deleža, ki bremeni starše) krijeta občini ustanoviteljici. Medtem ko stroške za opravljanje dejavnosti šole (plače in prispevke) bremenijo državni proračun, občinski proračun bremenijo materialni stroški in nadstandardni programi. Prav tako je nesorazmerna tudi primerjava postavke za izvajanje dejavnosti vrtca ter njegovo število otrok, glede na postavko za izvajanje dejavnosti knjižnice in število njenih uporabnikov (2.622). Delovanje knjižnice je urejeno z dogovorom o financiranju, na podlagi katerega Občino Mozirje bremeni le 46,2 % celotne postavke za delovanje knjižnice. Nesorazmerna pa je tudi primerjava postavke za izvajanje dejavnosti vrtca ter njegovo število otrok, glede na postavko za izvajanje dejavnosti zavoda za turizem in njegovim številom uporabnikov (4.083). Ker pa delovanje zavoda za turizem ni zaživelo kot je bilo predvideno v poslovnem načrtu zavoda za turizem, se je delovanje le tega s 31. 3. 2010 ukinilo. Zaposleni v zavodu za turizem se prezaposlijo znotraj občinske uprave Občine Mozirje, prav tako pa se prerazporedijo sredstva za delovanje.

Tabela 22: Delež proračunskih sredstev javnih zavodov za dejavnost in investicije glede na proračun Občine Mozirje

Odhodki	Občina Mozirje (v EUR)	JVIZ OE Vrtec Mozirje (v EUR)	%	VIZ OŠ Mozirje (v EUR)	%	JZ Knjižnica Mozirje (v EUR)	%	JZ TKŠM Mozirje (v EUR)	%
Dejavnost	2.448.009	509.000	20,8	248.390	10,1	156.000	6,4	84.000	3,4
Investicije	1.697.934	24.000	1,4	75.950	4,8	92.830	5,5		
SKUPAJ	4.145.943	533.000	12,8	324.340	7,8	248.830	6,0	84.000	2,0

Vir: Odlok o proračunu Občine Mozirje, 2010

Glede na dodeljena finančna sredstva je iz tabele 22 razvidno, da bo občina Mozirje v letu 2010 glede na skupna proračunska sredstva, ki jih ima opredeljena za *redno dejavnost* namenila največ za delovanje predšolske vzgoje in sicer 20,8 %, sledi delovanje šolske vzgoje z 10,1 %, delovanje knjižnice s 6,4 % in delovanje na področju turizma s 3,4 %. V letu 2010 bo Občina Mozirje iz občinskega proračuna glede na skupna proračunska sredstva, ki jih ima opredeljena za *investicije* namenila največ investicijam za področje knjižničarstva in sicer 5,5 %, sledijo investicije za področje osnovnega šolstva 4,8 % in investicije za področje predšolske vzgoje z 1,4 %.

6 ZAKLJUČEK

V strukturi lokalnih skupnosti prevladuje veliko število majhnih občin. Da je temu tako, gre najbrž v prvi vrsti iskati vzrok v tradiciji, saj je bilo leta 1952 v Sloveniji kar 380 občin. Po osamosvojitvi in uvedbi demokratičnih struktur je bilo v Sloveniji najprej 62 lokalnih skupnosti, v letu 1994 pa se je število občin povečalo in sicer na 147 občin, danes pa imamo v Sloveniji 210 občin.

Posledica tega je stagniranje velikih občin, ki bodo zaostajale v svojem razvoju v primerjavi z drugimi majhnimi občinami, ki imajo velike koristi od državne podpore. Sedanji sistem financiranja občin omogoča pozitivno diskriminacijo v korist manjših »revnih« skupnosti, tudi če ne načelujejo enaki kulturni ali socialni infrastrukturi.

Dejstvo, da še vedno ni druge ravni lokalne samouprave, ki bi dopolnjevale občine, ki so pogosto premajhne in so tako strukturno kot tudi ekonomsko in finančno nezmožne prevzeti večji delež pristojnosti, nalog in dolžnosti od države, je ena od najpomembnejših ovir za realno in učinkovito decentralizacijo v relativno majhni državi kot je Slovenija.

Ideja minimalne življenjske velikosti občin izhaja iz dokazanega dejstva, da zelo majhne občine nimajo dovolj finančnih, kadrovskih, tehničnih in drugih sredstev, ki so potrebna za upravljanje vse bolj zapletenih javnih služb.

Občina mora samostojno opravljati lokalne zadeve javnega pomena. Skrbeti mora torej za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev in pri tem skrbeti za upravljanje svojega premoženja, za razvoj gospodarstva in turizma, pospeševati mora javne službe na področju sociale, predšolske vzgoje, šolske vzgoje, zagotavljati mora kulturno-umetniško ustvarjalnost in omogočati splošno izobraževalno knjižnično dejavnost na svojem področju.

Finančna sredstva za zagotavljanje svojih nalog ima občina zagotovljena v svojem proračunu. Vsekakor pa je od organov občine odvisna politika razdeljevanja proračunskih sredstev med neposredne in posredne proračunske porabnike.

Politika in proračun Občine Mozirje sta pokazatelja, da ima le ta za financiranje javnih zavodov na področju predšolske vzgoje, šoloobveznih otrok, knjižnične dejavnosti in področja turizma, velik posluh za želje svojih občanov v smislu zadovoljevanja njihovih potreb na tem področju. Pokazatelji, kot so zagotavljanje finančnih sredstev javnim zavodom za izvajanje nadstandardnih in ne le za izvajanje standardnih programov, so pokazatelj naravnosti občine v smislu izboljšanja ravni življenja v občini.

V samo financiranje dejavnosti javnih zavodov v Občini Mozirje se vključujejo tudi ostale občine v Zgornje Savinjski dolini kot soustanoviteljice in seveda tudi država s

financiranjem obveznega programa, ki ga določa zakonodaja. Zaradi tega se kaže tudi različnost financiranja v nalogi prikazanih zavodov.

Nedvomno bi v primeru, če se občine v preteklosti ne bi ustanovljale za tako majhna območja kot so se, lahko zagotovili še učinkovitejše in racionalnejše delovanje javnih zavodov in izvajanje dejavnosti in investicij v korist teh zavodov in nenazadnje še večjo kakovost njenih prebivalcev.

Ugotovitev podpira teza, da bi bilo na področju Zgornje Savinjske doline, ki je bila pred letom 1994 ena občina, sedaj pa jih je sedem, v primeru manjšega števila občin, za namen predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, dejavnosti knjižnice in pospeševanja turizma, ustanovljenih manj zavodov, ki bi z manj finančnimi sredstvi za delovanje le teh zagotovili racionalnejše in strokovno učinkovitejše delovanje teh zavodov.

Kljub navedenemu pa je potrebno poudariti, da Občina Mozirje ne oziraje se na svojo teritorialno velikost ter višino sredstev, katera ima zagotovljena v svojem proračunu, omogoča nadpovprečno delovanje in izvajanje dejavnosti teh zavodov. To ugotovitev podpira tudi poročilo Računskega sodišča RS, ki je opravilo nadzor v občini. Prav tako je njen cilj tudi to, da se sama dejavnost izvaja v lepih in modernih prostorih, kar zagotavlja z vsakoletnimi investicijami.

Vsekakor pa je treba tudi poudariti racionalno, učinkovito in kakovostno ravnanje javnih zavodov s finančnimi sredstvi, ki jih prejmejo s strani Občine Mozirje.

Ob koncu lahko zatrdimo, da Občina Mozirje upošteva znani pregovor in sicer v tem smislu, da je zelo pomembno vlagati v ljudi – vzgojo in izobraževanje otrok ter izvajanje kulturnih in turističnih dejavnosti znotraj občine. Le tako lahko postane občina razpoznavna v širšem slovenskem okolju, prijazna do svojih ljudi in privlačna za obiskovalce.

LITERATURA

1. DEVJAK, Srečko. Budgetary financing of local self-government in Slovenia. Financing local self government. Friedrich Ebert Stiftung, Zagreb, 2001, str. 28-32.
2. GRAD, Franc. Volitve in lokalne demokracije. Lex Localis. 2003, št. 2, str. 4.
3. KAUČIČ, Igor, GRAD, Franc. Ustavna ureditev Slovenije. GV založba, Ljubljana, 2001, str. 322.
4. PURIČ, Jasmina. Priročnik za občinske svetnice in svetnike. Skupnost občin Slovenije, Maribor, 2006, str. 47-52.
5. ROŽIČ, Uroš. Proračun občine s praktičnim prikazom proračunske dokumentacije. Lex Localis. 2003, št. 4, str. 49-51.
6. SETNIKAR – CANKAR, Stanka, VLAJ, Stane, KLUN, Maja. Local Government in Slovenia. Decentralization: experiments and reforms/edited by Tamas M. Horvath. Local Government and Public Service Reform Initiative, Open Society Institute, Budapest, 2000, str. 388.
7. ŠMIDOVNIK, Janez. Lokalna samouprava. Cankarjeva založba, Ljubljana, 1995, str. 63-64.
8. ŠUŠTAR, Tanja. Glas občin. 2008, št. 1, str. 10.
9. VERBIČ, Dušan. Management v samoupravni lokalni skupnosti. Lex Localis. 2003, str. 22-23.
10. VLAJ, Stane. Lokalna samouprava: teorija in praksa. Fakulteta za upravo, Ljubljana, 2006, str. 35.

VIRI

PRAVNI VIRI

1. Ustava Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 69/04 in 68/06.
2. Zakon o financiranju občin. Ur. list RS, št. 123/06, 101/07 in 57/08.
3. Zakon o javnih financah. Ur. list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 126/06, 14/07, 109/08 in 49/09.
4. Zakon o lokalni samoupravi. Ur. list RS, št. 94/07 – UPB-2, 27/08, 76/08, 100/08 in 79/09.
5. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Ur. list RS, št. 12/96, 23/96, 64/01, 108/02, 34/03, 79/03 in 115/03.
6. Zakon o osnovni šoli. Ur. list RS, št. 12/96, 33/97, 59/01, 71/04, 53/05, 60/06, 63/06 in 81/06.
7. Zakon o računovodstvu. Ur. list RS, št. 23/99.
8. Zakon o ratifikaciji Evropske listine lokalne samouprave (MELLS). Ur. list RS, št. 57/96.
9. Zakon o vrtcih. Ur. list RS, št. 12/96, 44/00, 78/03 in 113/03.
10. Odlok o proračunu Občine Mozirje za leto 2005. Ur. list RS, št. 85/05.
11. Odlok o proračunu Občine Mozirje za leto 2006. Ur. list RS, št. 119/05.
12. Odlok o proračunu Občine Mozirje za leto 2007. Ur. list RS, št. 57/07.
13. Odlok o proračunu Občine Mozirje za leto 2008. Ur. list RS, št. 124/07.
14. Odlok o proračunu Občine Mozirje za leto 2009. Ur. list RS, št. 14/09.
15. Odlok o proračunu Občine Mozirje za leto 2010. Ur. list RS, št. 113/09.
16. Odlok o ustanovitvi Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Mozirje. Ur. list RS, št. 40/08 in 1/10.
17. Odlok o ustanovitvi vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Mozirje. Ur. list RS, št. 54/97, 15/99, 38/99, 36/02 in 124/07.
18. Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Mozirje. Ur. list RS, št. 76/09.
19. Odlok o ustanovitvi JZ TKMŠ Mozirje. Ur. list RS, št. 24/06, 61/06, 137/06, 31/07, 109/07 in 51/09.
20. Pravilnik o pogojih dela za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. Ur. list RS, št. 73/03.
21. Pravilnik o postopkih zadolževanja občin. Ur. list RS, št. 108/08.
22. Pravilnikom o predložitvi sprejetih občinskih proračunov. Ur. list RS št. 115/07 in 47/09.
23. Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v občinski upravi Občine Mozirje. Mozirje 2006.
24. Uredba o dokumentih razvojnega načrtovanja in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti. Ur. list RS, št. 44/07.
25. Navodilo o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov. Ur. list RS, št. 91/00 in 122/00.

26. Poslovnik o delu sveta Občine Mozirje 15/07.
27. Dogovor o financiranju oziroma sofinanciranju delovanja Knjižnice Mozirje, 2008.
28. Dogovor o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij med občinama, na dan 31.12.2006.

INTERNI VIRI

1. Geodetska uprava RS, Izpostava Mozirje, DKN. SHP, 2007.
2. Interno gradivo Ministrstva za finance. Primerna poraba občin, dohodnina in finančna izravnava za leti 2010 in 2011. 2009, str. 1 – 2.
3. Interno gradivo Ministrstva za finance. Proračunski priročnik za pripravo občinskih proračunov za leto 2010, 2009, str. 2 – 57.
4. Interno gradivo Ministrstva za kulturo. Normativi in standardi za knjižnice do leta 2015, 2005.
5. Poslovno poročilo JVIZ Mozirje, februar 2010.
6. Predlog finančnega načrta JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010, oktober 2009.
7. Predlog finančnega načrta JZ TKMŠ Občine Mozirje za leto 2010, oktober 2009.
8. Predlog finančnega načrta JVIZ OE Vrtce Mozirje za leto 2010, oktober 2009.
9. Predlog finančnega načrta VIZ OŠ Mozirje za leto 2010, oktober 2009.

SEZNAM SLIK, SHEM IN TABEL

Slika 1: Občine v Zgornje Savinjski dolini ob koncu leta 2006	18
Shema 1: Občina, njeni organi, občinska uprava in ravni odločanja	6
Shema 2: Postopek obravnave občinskega proračuna	24
Shema 3: Organigram organizacijske strukture zavoda	27
Tabela 1: Izsek iz posebnega dela proračuna Občine Mozirje	21
Tabela 2: Prikaz prihodkov in odhodkov proračuna Občine Mozirje v letih 2005 – 2010.....	26
Tabela 3: Število oddelkov in otrok v delovnih enotah vrtca	28
Tabela 4: Načrtovani prihodki OE Vrtec Mozirje za leto 2010	29
Tabela 5: Načrtovani odhodki OE Vrtec Mozirje za leto 2010	29
Tabela 6: Primerjava proračunskih postavk varstvo in vzgoja predšolskih otrok 2009/2010	30
Tabela 7: Delež proračunskih sredstev za varstvo in vzgojo predšolskih otrok glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010.....	32
Tabela 8: Število oddelkov in učencev osnovne šole	33
Tabela 9: Načrtovani prihodki VIZ OŠ Mozirje za leto 2010	34
Tabela 10: Načrtovani odhodki VIZ OŠ Mozirje za leto 2010.....	34
Tabela 11: Primerjava proračunskih postavk osnovno šolstvo 2009/2010	35
Tabela 12: Delež proračunskih sredstev za osnovno šolstvo glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010	38
Tabela 13: Načrtovani prihodki JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010.....	40
Tabela 14: Načrtovani odhodki JZ Knjižnica Mozirje za leto 2010.....	40
Tabela 15: Primerjava proračunskih postavk knjižničarstvo in založništvo 2009/2010	41
Tabela 16: Delež proračunskih sredstev za opravljanje knjižnične dejavnosti glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010	44
Tabela 17: Načrtovani prihodki JZ TKŠM Občine Mozirje za leto 2010	45
Tabela 18: Načrtovani odhodki JZ TKŠM Občine Mozirje za leto 2010	45
Tabela 19: Primerjava proračunskih postavk JZ za turizem, kulturo, šport in mladino Občine Mozirje 2009/2010	46
Tabela 20: Delež proračunskih sredstev za opravljanje dejavnosti JZ TKŠM Občine Mozirje glede na odobrena proračunska sredstva Občine Mozirje v letih 2005 – 2010	48
Tabela 21: Odobrena sredstva javnim zavodom v proračunu Občine Mozirje za leto 2010.....	48
Tabela 22: Delež proračunskih sredstev javnih zavodov za dejavnost in investicije glede na proračun Občine Mozirje	49

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV

cca.	cirka
DE	delovna enota
DeSUS	Demokratska stranka upokojencev Slovenije
EU	Evropska Unija
JVIZ	javno vzgojno-izobraževalni zavod
JZ	javni zavod
LDS	Liberalna demokratska stranka
MELLS	Zakon o ratifikaciji Evropske listine lokalne samouprave
npr.	na primer
OE	območna enota
OS	občinski svet
OŠ	osnovna šola
oz.	oziroma
RS	Republika Slovenija
SDS	Slovenska demokratska stranka
SLS	Slovenska ljudska stranka
TKŠM	turizem, kultura, šport in mladina
VIZ	vzgojno-izobraževalni zavod
ZFO	Zakon o financiranju občin
ZJF	Zakon o javnih financah
ZLS	Zakon o lokalni samoupravi

IZJAVA O AVTORSTVU IN NAVEDBA LEKTORJA

S podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo diplomsko delo z naslovom »Analiza proračuna Občine Mozirje: primer izbranih posrednih proračunskih uporabnikov« izključno rezultat mojega lastnega dela;
- je delo popravljeno v skladu s pripombami mentorja;
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo pa zakonu (Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah, Uradni list RS št. 139/2006);
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko predloženega dela ter soglašam z objavo dela na fakultetnih straneh;
- da je delo lektorirala Tanja Smolej, univ. dipl. bibliotekarka.